

„Együtt győzni fogunk”

A romániai Magyar Demokrata Szövetség ideiglenes intézőbizottsága részéről Domokos Géza, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának tagja a bukaresti televízióban román nyelven beszédet mondott.

„Az ország magyar lakta megyéiben, városaiban és falvaiban most szerveződő romániai Magyar Demokrata Szövetség képviselőjében szólok. Hiszem, hogy hangom a forradalmi Románia magyar nemzetiségű polgárainak hangja is. Kinyilvánítjuk, hogy magunkévá tesszük a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának – az államhatalom egyetlen törvényes szervének – programját; politikai, gazdasági, kulturális és erkölcsi megújodási céljaival egyetértünk; feltétel nélkül támogatjuk a frissen kivívott szabadság, demokrácia és teljes nemzeti egyenjogúság védelmében és megvalósításában kifejtett erőfeszítéseit.

A szétzúzott diktatúra, annyi országpusztító döntés mellett, súlyos zavarokat okozott nemzetiségi téren is. Különösen azóta, hogy Ceausescu nemzeti homogenizálási rögeszméje, elnemzetietlenítő, az asszimilációt sürgető brutális intézkedései állampolitikai szintre emelkedtek. Ennek következtében a Romániában élő magyarok, németek, szerbek, zsidók, ukránok, szlovákok, törökök, tatárok egyre hátrányosabb helyzetben érezték magukat, azt kellett tapasztalniuk nap mint nap, hogy veszélyben forog nemzeti identitásuk. S történt mindez egy olyan történelmi korban, az ezredfordulón, amikor az etnikai sokszínűség elismerése és támogatása, a nemzeti tolerancia elve mind az állami lét, mind a nemzeti együttműködés egyik vezérlő elve lett. Nem az oly gyakran emlegetett nemzetiségi szülőkörűség, önzés, szeparatizmus érdekében, hanem éppen ellenkezőleg. Azért, hogy a közös haza egysége, nemzeti méltósága és területi integritása ne szenvedjen csorbát.

Ha eddig nem tudtuk volna, a jövőre nézve meg kell tanulnunk mindnyájunknak: nem a nemzeti egyenlőség tiszteletben tartása jelent veszélyt a román nemzeti érdekekre nézve, nem is annak az őszinte elismerése, hogy minden nemzeti, etnikai közösségnek szent és sérthetetlen joga dönteni saját életének és jövőjének kérdéseiről. Ellenkezőleg. A veszély e jogok megtagadásában, az alkotmányos garanciák semmibe vevésében rejlik. Abban – ez irányú igyekezetében a Ceausescu-féle taktika mindent elkövetett –, hogy a nemzeti kisebbségekkel, a magyarokkal a bizalmatlanság a gyanakvás légkörét alakítsa ki. Így került sor a nemzetiségi iskolahálózat módszeres szétzilálására; a művelődési intézmények szakadatlan gyöngítésére, nemzeti jellegük megszüntetésére; az anyanyelv kiszorítására a közéletből, az állami adminisztráció és törvényke-

zés gyakorlatából. S végül, de nem utolsósorban, annak a szándéknak a kíméletlen keresztülvételére, hogy a kisebbségek ne érintkezessenek nemzeti kultúrájukkal. Amikor mindezeket a jogtiprásokat felsorolom, egy percig sem felejttem el, hogy e jogok sértellen biztosítása csak a társadalom általános elvárásai, az alkotmányos román nemzeti érdekek figyelembevételével érhető el.

Meggyőződésem, hogy népfordalmunk, a Nemzeti Megmentési Front Ion Iliescu által meghirdetett programja merőben új alapokra – az annyiszor idézett, de oly cinikusan semmibe vett kölcsönös megismerés és bizalom, az építő tettek fundamentumára – helyezik Románia nemzeti politikáját is. Bizonyítani fogja az is, hogy Románia újra Európának, a béke, a szívélyes együttműködés, a jószomszédi viszony kontinensének része lesz. Vállalja az európai demokratikus és humanista hagyományokat, amelyekre legjobb történelmi tradíciói, népi életének, sajátos szellemiségének kivételes vitalitása serkenti.

Barátaim! Fogjunk össze, munkálkodjunk vállvetve egy új, szabad, demokratikus Románia építésén. Nagy nehézség, sok munka, áldozatvállalás vár ránk, de – románok és nem románok – együtt győzni fogunk. Véghez visszük, amit a történelem ránk szabott.”

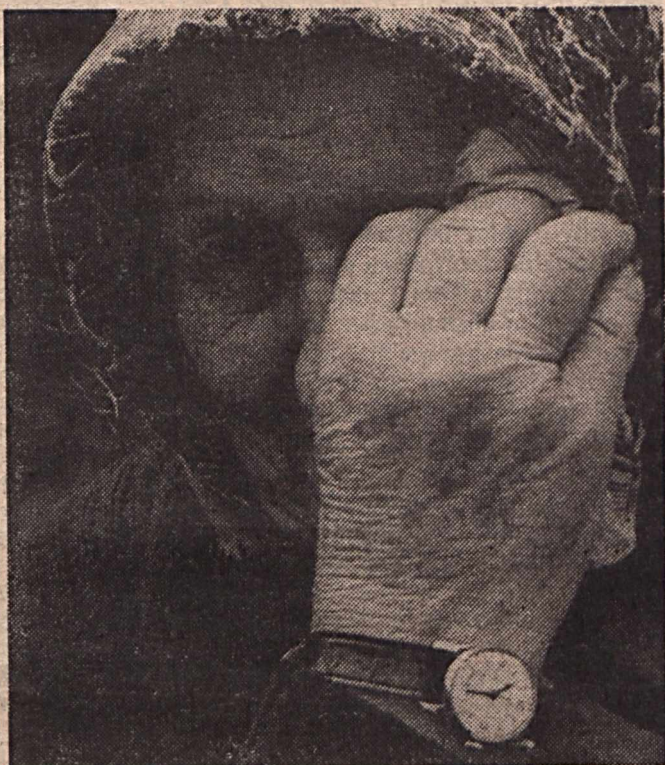
Romana Libera

(Határon innen és túl a 3. oldalon)

Amit a sah nekünk adott

(Fényűzés a közelmúltban a 7. oldalon)

NYUGDÍJASOK

Írásaink
a 10.
oldalon
(Fotó: Czako)

Egy diktátor után, megváltatlanul

„Mimódon hihettek ti, a kik egymástól nyertek dicsőséget, és azt a dicsőséget, a mely az egy Istentől van, nem keresitek.” (János 5.44.)

Jézust hagyjuk! – mondta kissé ingerülten az egyik politikus. – Neki könnyű. Az ő tanait idestova két évezred hitelesítette, kristályosította. Nekünk nemhogy két évezred, de két nap, sokszor két óra sem áll rendelkezésünkre, hogy sorsdöntő kérdésekben határozzunk.

Naiv kis eszemmel hirtelen arra gondoltam: hát jóember! A törvények ezredévek óta készen vannak. Neked nem kell semmi újat kitalálnod, csak alkalmaznod kellene azokat. Kiáltottam volna süket szívének... de minek? Az ő szavaiból is meg kellett tapasztalnom a régi igazságot – ami ugyancsak kétezer éves –: az emberiség, az emberek, mi, nem fogadtuk el a megváltást. Ezért aztán naponta tűntek, tűnnek, tűnhetnek föl önjelölt megváltók, kiknek képeit magasra emeljük, szobrokat, emlékműveket állítunk nekik, temetetlen tetemükhöz elzarándokoltunk... És amikor jönnek a nagy forradalmas számonkérések? A dicsfény mögött csak szennyet találni, meg szennyet, kioltott, igaz életek tízezreinek vértavát.

És mi van a géniusz megtapsolt, megélt szavával, megmásíthatatlan törvényeivel, nagy, egyetlen lehetőséggel mondott igazságaival? És mi lesz, kedves politikus úr, az önök jézusnál is fontosabb, okosabb, sorsdöntő határozataival? Lám, mint könnyű füstöt a szél, úgy sodorja el őket maga az igazság.

Mert van – pontosan ilyen forradalmas időkben mutatja arcát, mutatja, hogy a mindennapi politikai hamisjátékok életbevágóan fontos látszatai fölött –, van örökérvényű. Van megfellebezhetetlen, mikre mindig csak mérhetetlen sok szenvedést, megaláztatást hozó, hőscsináló esztendőök után jövőnk rá. Pontosan azért, mert rendre elfelejtjük, hogy ez a világ már megváltott, s újra meg újra bedőlünk az „istenembernek”, hamisságainak.

Félek. Ez a nemzet talán negyven év alatt soha nem volt olyan egységes – tán ötvenhatban sem –, mint most, a romániai forradalom napjaiban. Félek, mert Magyarországot vagy hús párt akarja megváltani, hússzor annyi megváltóval. Félek, mert ezt a mostani, pártérdek felett álló, tetterős lelki egységet, a hősi napok múltával viaskodó, acsarkodó, gyűlölködő hatalmi harcokban pártparcellákra osztják szét. Olyan harcokban, melyekben a kicsi legyőzi a kisebbet, és félok, az időleges győzelem pillanatnyi mámorában ismét elfeledik a mostani forradalmi tüzekben felizzott örökös igazságok tényét, s a méltatlanok ismét hozzáfognak az erőszakos megváltáshoz.

A mindenséghez mérd magad – szólítja fel egyenként is embertársait József Attila: A mindenséghez, a mindennek felett való dolgokhoz, melyekhez hidat vert a megváltás, csak – önhitt emberek – nem fogadjuk el, mert dölyfös hittel hisszük, mi magunk vagyunk a mindenség.

Czako Sándor

Panama – USA – Vatikán

A Vatikán semmilyen lehetőséget nem lát arra, hogy kiadja az Egyesült Államoknak Noriegát, aki karácsonykor a pápai nunciaturán kért menedéket. Navarro-Valls, a Vatikán vezető szövegíróje szerdán újságíróknak kijelentette: „Amennyire a nemzetközi jogot és diplomáciai eljárások módját ismerem, semmilyen lehetőség nincs arra, hogy egy adott országban működő nunciatura bárkit is más országnak kiadjon”. Endara, Panama új államfője azt hangoztatta, hogy Noriegát „nem illeti meg a politikai menedékjog, mert esetében egy olyan gazemberről van szó, akinek országa népe és a világ előtt kell számot adnia több bűntettéről”.

Az USA ragaszkodik ahhoz, hogy felelősségre vonhassa Noriegát, erről szólt Fitzwater, a Fehér Ház szövegíróje. A közlés néhány órával követte a Vatikán szövegírójének bejelentését, hogy nem látják módot Noriega kiadására. Baker külügyminiszter korábban Casaroli vatikáni államtitkárhoz intézett táviratban kérte Noriega kiadását. Azzal érvelt, hogy nem politikai üldözöttről van szó, hanem közönséges bűnözőről, akit kábítószer-csempészség vádjával kívánják bíróság elé állítani. Beható tárgyalások folynak a helyzet kompromisszumos megoldására: Noriega Panamából harmadik országba távozna.

Eddig 23 amerikai és 297 panamai katona esett el a harcokban, közölte kedden a Pentagon szövegíróje. A 24 000 főnyi amerikai haderőnek 330, a panamaiaknak 129 sebesültjük van. Számos polgári személy is meghalt, de erről nem közöltek adatokat.

A szabad Románia tegnapja

A kolozsvári vérengzések áldozatait temették el szerdán az erdélyi városban. A diktatúraellenes felkelés napjaiban Kolozsvárott a Securitate orvlövészei több száz embert gyilkoltak meg. A 24 áldozatot három ezer ember kísérete utolsó útjára. A városban szerdán többnyire nyugalom volt, csupán a külterületeken voltak kisebb lövöldözések. Aradon a diktátor hívei szerdán támadást indítottak a főposta ellen. Emiatt a megyében megszakadt a telefonösszeköttetés. A hadsereg egységei figyelmeztették a lakosságot, hogy éjszaka ne közelítsék meg Nagyszeben, mert a Securitate tüzet nyit a város felé közeledőkre. Mint ismeretes, Nagyszeben Nicu Ceausescunak, a „conducator” fiának volt a „hűbértoka”. Temesvárott, ahonnan egy héttel ezelőtt elindult az egész országon végigsöpörő forradalom, az élet mindinkább visszazökken a megszokott kerékvágásba. Szerdán nyitva voltak az üzletek, az üzemekben folyt a termelés, de a középületeket még erős katonai egységek őrizték.

Kezd az élet visszatérni Bukarestbe: kora délutáni összesítés szerint szerdán 1200 járművel utazhattak a fővárosiak, ami a korábbi helyzetnek majdnem megfelelő képet mutat. A villamosok, autóbuszok, trolis nyolcvan százaléka közlekedik. Ugyancsak jó hír, hogy a maxi-taxi is szállít utasokat, kerülőutakon ugyan, de közlekedik. Ez a kis autóbusz a fővárosiak kedvelt közlekedési eszköze.

A kereskedelmi helyzetben is „áttörést” jelentett a szerdai nap: van a boltokban kenyér, tej és tejtermék, árusítanak narancsot és citromot, és egyes boltokban már kávé is kapható, ami éveken át Bukarestben ritkaságnak számított. A Nemzeti Megmentési Front Tanácsa a lakossági ellátás biztosítására minden eszközt bevet: külön ellátási parancsnokságot hozott létre, amely azonnali intézkedéseket tesz a boltok árukészletének biztosítására. Így 800 tonna húst és húskészítményt

bocsát naponta a fővárosiak rendelkezésére, ami a korábbi napi 300 tonnához képest lényeges növekedést jelent. A Nemzeti Megmentési Front tanácsának szilárd elhatározása, hogy el látja, biztosítja a lakossági szükségletet mindentől és letöri a feketepiacot.

Szerdán délelőtt csak a külvárosból hallatszottak szórványos lövések. A televízió ismét bemutatta a Ceausescu-per videofilmjét, amely kétségkívül nagy hatással van az ellenforradalmi erőkre, amelyek továbbra is rejtékhelyeiken tartózkodnak és csak az éjszakai órákban kezdenek akciókba.

A Securitate által használt bukaresti titkos alagúthálózatról készített összefoglalót az AFP helyszíni tudósítója. Az alagutak egy részét tudták feltérképezni, a román rádió folyamatosan ismerteti az újabb folyosók felfedezését. Egyben felhívást intézett a tervezőkhöz, hogy segítsenek a több kilométer hosszú folyosók feltérképezésében. A föld alatti csatornák a titkosrendőrség fegyverbázisai is voltak. Egyes folyosók a bukott diktátor palotáját kötötték össze hivatalos épületekkel, mások megerősített házakba, vagy a város stratégiai pontjaihoz vezettek. Az ezekből nyíló ajtókon tűnhettek elő váratlanul a titkosrendőrök, ezáltal is terrorizálva a lakosságot. Azok az ajtók, amelyek a metró állomásaihoz vezettek, olyan jól voltak álcázva, hogy az utasok észre sem vették. A hálózatot úgy építették, hogy Ceausescu ezen keresztül is elmenekülhessen, a zsarnokot mégsem itt fogták el, hanem Bukaresttől mintegy száz kilométerre, közúton.

A katonák eddig mintegy ötven olyan megerősített házat fedeztek fel, amelyek alatt alagút húzódik. Ezekből az épületekből vették géppuskátűz alá a tömeget a Securitate ügynökei, utána pedig eltűntek a föld alatt. A csatornákat – hogy az építkezést utokban tartásuk – rendszeresen váltott brigádokkal ásatták ki. A hálózat léte nyugtalanítja a hatóságokat, mivel attól félnek, hogy

a rettegett titkosrendőrség maradék csoportjai befészkelik magukat a még fel nem derített föld alatti folyosókba.

A belgrádi rádió jelentette, hogy egy Bukarest melletti temetőben eltemették a kivégzett Ceausescu-házaspárt. Ugyenebben a temetőben nyugszik a bukaresti harcok sok áldozata is. A bukaresti rádió szerdán bejelentette, hogy a város korábban minden zártnak nyilvánított utcáját – köztük a diktátor „személyes sugárújának” nevezett Victoria (Győzelem) útját – megnyitják a közforgalom előtt. Az oktatási minisztérium szerdán úgy döntött, hogy az általános és középiskolákban január 19-ig, a felsőfokú oktatási intézményekben pedig január 14-ig meghosszabbítják a téli tanítási szünetet. A Nemzeti Megmentési Frontjának Tanácsa szerdán eltörölte a magánszemélyek által az országba behozott árucikkekre eddig kivetett vámot. Továbbra sem lehet Romániába bevinni lőfegyvereket, lőszerket, robbanó- és sugárveszélyes anyagokat, kábítószerket és mérgező anyagokat. Vámentesek a segélyszállítmányok és adományok, ha a feladó a román államot, vagy más román jogi személyt nevez meg címzettként. A rádió ugyancsak szerdán közölte, hogy a víz az egész ország területén iható, a vízminőséget óránként ellenőrzik.

Szerdán az izraeli légierő egyik Hercules típusú szállítógépe hat tonna gyógyszert vitt Bukarestbe. A gépen két orvos is utazott. Berlinből, az ADN jelentése szerint az NDK légierejének Antonov 26 típusú gépei 3,2 tonna gyógyszert és orvosi segédeszközt visznek a román fővárosba. Japán már korábban jelezte, hogy a Nemzetközi Vöröskereszt felhívására egymillió dollárt küld Romániának. Az ír vöröskereszt csütörtökön nyolc tonna gyógyszert, élelmiszert és egyéb felszerelést indít útnak Bukarestbe. Az Egyesült Államok kormánya eddig félmillió dolláros segélyt helyezett ki látásba.

A VILÁG HÍREI

– **Új szerződés** kidolgozását tartja szükségesnek a szovjet csapatok csehszlovákiai állomásoztatásáról Dienstbier csehszlovák külügyminiszter. Kifejtette, hogy a Varsói Szerződés tagállamai elítélték csapataik 1968-as bevonulását Csehszlovákiába, így a szovjet csapatok ideiglenes állomásoztatásáról szóló megállapodást érvénytelennek kell tekinteni. Az új szerződés kidolgozásakor figyelembe kell venni a kérdés politikai, katonai, gazdasági és pszichológiai vonatkozásait. Az alapvető probléma Közép-Európa stabilitásának megőrzése.

– **Az ukrán** köztársaság egyházügyi tanácsa engedélyezte az ukrán katolikus egyház (unitusok) legális működését, amelyet még 1946-ben tiltottak be. Az elmúlt hónapokban Ukrajnában, főként Lvov környékén került sor hatalmas tömegeket megmozgató akciókra a keleti (bizánci) katolikusok szabad vallásgyakorlása érdekében, s több – az ortodox egyháznak átadott – templomot el is foglaltak az unitu-

sok. Az ukrán döntés értelmében most legálisan működhet az egyház.

– **Rendkívüli intézkedéseket** kell életbe léptetni a háború által szétzilált afgán gazdaság újjáépítésére és szükség van e program kidolgozásáért, valamint végrehajtásáért felelős bizottság felállítására. Az erről szóló határozatot a kormány végrehajtó bizottságának ülésén fogadták el.

– **Kedden rakétatámadást** intéztek Kabul ellen. A mintegy 30 rakéta nyolc ember – köztük négy gyerek – életét oltotta ki, további hat személy megsebesült. Pakisztán magatartása miatt az afgán külügyminisztérium további két tiltakozó jegyzéket juttatott el az ENSZ-hez.

– **Az új román** vezetés ismételt megerősítette az Arab Ligának, hogy jó kapcsolatokat kíván fenntartani az arab államokkal és nem ad hitelt azoknak az értesüléseknek, miszerint arabok harcoltak volna a megbuktatott diktátor híveinek oldalán.

– **Irán** az el nem kötelezett országok mozgalmának rendkívüli tanácskozását

kérte a Panamában végrehajtott amerikai beavatkozás megvitatására.

– **Kína** államfője szerint „külföldi erők készítettek elő a kelet-európai uralkodó rendszerek bukását, kihasználva a népek nehézségeit és szenvedéseit”. Jang Sang-kun, Kína 84 éves államfője, a júniusi pekingi diáklázadás megsemmisítésére felállt vezetés egyik „erős embere” ezt a szerdai kuvaiti lapokban hangoztatta.

– **A Nodong Szinnun**, a Kim Ir Szen vezette Koreai Munkapárt központi lapja kétoldalas cikkben szólítja fel a szocialista országokat és hatalmon levő pártjaikat arra, hogy indítsanak általános ellentámadást az imperializmus kihívásával szemben. Az osztályharc és a permanens forradalom segítségével likvidálják a kapitalizmust és vigyék végső győzelemre a szocializmust szerzte a világ.

– **Az argentin** és a chilei kormány szerdán hivatalosan elismerte az Illiescu vezette román Nemzeti Megmentési Frontját.

– **Sergiu Celacot** nevezték ki Románia új külügyminiszterévé.

Gazdasági segítséget!

A Handelsblatt, az NSZK gazdasági-pénzügyi körének lapja szerdán felszólította a Nyugatot, hogy gazdaságilag mielőbb álljon Románia mellé. Az egy főre jutó nemzeti jövedelem szempontjából Európában utolsó helyen álló országban már a gyors közelítési segítség is ösztönzően hathat az emberek munkakedvére a zsarnok halála után. Lehetőség kínálkozna a Világbank hitelajánlataira, mivel az adósságállomány Ceausescu által kegyetlen módszerekkel történt visszaszorítása következtében Románia adósságállománya a legkisebb a KGST-országok között. Az országnak azonban elsősorban know-how-ra van szüksége. Az Európai Közösség korábban felfüggesztette tárgyalásait a Romániával való szorosabb kereskedelmi és gazdasági kapcsolatairól, és az NSZK, Románia legnagyobb nyugati kereskedelmi partnere, az év elején szintén törölte tervéből a vegyes bizottság ülését az emberi jogok megsértése miatt. Most azonban új időpontot kell majd megállapítani, mihelyt ezt megengedi a helyzet megszilárdulása – írja a lap.

Tőkés László tegnap és ma

„Hazugság és igazság” címmel az Adevarul című bukaresti lapban Kincses Előd marosvásárhelyi ügyvéd leplezi le a Tőkés-ügy hazugságait. A kilakoltatás végrehajtásánál még a polgárjogi eljárási alapszabályokat sem vették figyelembe. Ezek szerint ugyanis a felperesnek mindennemű perben „személyi igazolással” kell rendelkeznie. A püspök nem képviselheti a református egyházkerületet a bírósági fórumok előtt egymagában, hanem csakis a főkurátorral együtt. A nagyváradi bíróság idézte ezeket az előírásokat, de azt a következtetést vonja le, hogy a püspök egymagában is képviselheti az egyházkerületet a bírósági fórumok előtt. A Temes megyei törvényszéken az ítélethirdetést követően – 1989. november 14-én – beadványt nyújtottak be, amelyben Bányai Edit főkurátorhelyettes kijelenti, egyetért Tőkés László lelkész kilakoltatásával.

A temesvári parókia nemcsak hogy nem kérte Tőkés László kilakoltatását a papi lakból, hanem mint „a tulajdonjog alanya” beadványt írt a lelkész érdekében. A felbbrzési fórum előtt elhangzott, hogy a kilakoltatást elvben a parókia közvetlenül felettes szerve, az aradi református esperesség kérhette volna és nem a központi szerv, vagyis a nagyváradi református egyházkerület. Ezt is elutasították. A lelkész terhes feleségét nem perelték be, ellene tehát nem is volt kilakoltatási jogcím. A végrehajtás azonban megindították ellene is, a lelkésznek küldött felszólítással együtt pedig nem továbbították a polgári végzés teljes szövegét, megszegve a polgárjogi eljárás előírásait.

Íme, a törvénytelenések egész sorát törvényes bírósági végzésnek minősítették. Joggal tesszük fel a kérdést: hogyan történhetett meg, hogy az ügyben nyilatkozó öt bíró kivétel nélkül törvényesnek és megengedhetőnek tartotta a cselekményt. Ennek magyarázata a bíraskodás felépítésében és annak pártirányításában rejlik. Úgy hiszem a legfőbb ügyészségnek felül kell vizsgálnia a nagyváradi bíróság 9001/1989. számú ügyiratát. Szükség van a letűnt rendszerre jellemző igazságtalanságok orvoslására” – írja cikkében Tőkés László védője.

Tőkés László karácsony előtti – a szilágytemetői templomban – elmondott beszédét sugározta a román televízió.

A tiszteletes szólt arról: nagy megtisztetésnek tartja, hogy beszélhet a szabad román televízióban. Mélyszélesen gyászolja azokat, akik életüket áldozták a szabadságért. Méltatta a hős román népet, amely kivívta győzelmét. „Az a tény, hogy engem beválasztottak a Nemzeti Megmentési Front Tanácsába, annak a bizonyítéka, hogy Romániában megkezdődött a demokratikus fejlődés és ebben a folyamatban nekünk is helyünk van az új élet kiépítésében. A legnagyobb öröm akkor ért, amikor december 16-án Temesváron este a templom köré gyűltek híveim mellett a románok száza, hogy közösen emeljék fel szavukat és tiltakozásukat a diktatúra ellen.” Végezetül egységre szólított fel, hangsúlyozva, hogy Románia magyar lakossága teljes mértékben támogatja az ország új vezető szervének tevékenységét, nemes törekvéseit.

Romana Libera

Dertült December. Huszonkettedike, a szabadság napja. Kommandósok lövik a bukaresti, aradi tömeget, támadják a tévét. A magyarnak '56 emlékét idézi. Romana Libera és Transsylvania. Öreg Daciánk – dugig megtömve, felpúpozva gyógyszerrel, élelemmel, ruhaneművel – nehezen küzd az utat. Még 100 km a határ. Vajon átmehe-tünk-e? És odaát? Háború van. Sok a sebesült, éhez. Gyerünk. Mellettem Balogh Gabi. Magába mélyed, pipájából füst karikázik, gondolatai ugyanott, ahol az enyéme. A határon vagyunk. Veszteglő kamionok, vöröskeresztes jelzéssel ellátott magángépkocsik vesztegelnek. Látjuk, szabad az út, többen épp érkezésünkkel indulnak át. Külföldiek is. A kiskatona csak ingatja fejét. Kérem: mi nem tesszük? Nem szól, csak rámutat két átlótt Ladára. A szélvédők pont fejmagasságban lyukasak. Al-lunk, tanakodunk. A tények megingás-ára készítetnek. Dehát ezt tudtuk már Pesten is, csak most válik egyre bizonyosabbá, amit a tv, rádió tegnap óta ismételtet. A forradalom áldozatokat követel...

Mindegy. Tankolunk a sebtében fel-állított töltőállomásnál, aztán érdeklő-dünk, ki mit tud odaátról. Jön Kozma Imre plébános úr, a Máltai Szeretetszolgálat vezetője. Ők éjjel indultak. Tizenegy órakor kaptam én is a telefonértesítést Dessewffy Laci bácsi-tól, ha akarok, menjek velük. Nem jöttem, még nem. Nem volt rakomány. Űresen meg minek? Kíváncsiskodni? Kozma Imre lebeszél: Ne menjetek! Túl veszélyes. Aradon nincs hová le-rakni a szállítmányt. Lövik a kórház utcáját. Nekünk is vissza kellett fordul-nunk. Sebaj – mondom –, én Temes-várra készülök. Ott már rend van. – Az igaz – mondja –, csak hogy heli-kopterekről lövik az arad-temesvári utat. A szállítmányokra akkor is szük-ség van, hiszen ők sem, mások sem tudtak eljuttatni nagyobb mennyiséget a rászorulóknak. Tehát mennünk kell! Indulunk. Azonnal mögénk csapódik néhány újságíró, meg pár egyéb autó is. Menjünk konvojban! Az összetarto-zás érzése erőt ad. Bátorságot. Gye-rünk! Még át sem érünk a határátkel-helyen, mikor egy csoport érkezik tül-ről. Néhány MDF-es, vöröskeresztes jelzésű civilek, taxik. Mesélük: reggel lelőttek két taxist. Aradra menjünk, még az a legkönnyebb. Nézem, egyi-ken sincs lőt nyom. Miért? – kérdem. Már vége? Nem lőnek? De igen. Meg-űsztuk – mondják.

Ha ezeknek sikerült, talán mi is odaérünk – mondom Gabinak, miköz-ben ledöntöm az üléseket – mint a kommandós filmekben láttam, s úgy helyezkedünk el, hogy épp csak kilás-nunk. Kényelmetlen így a vezetés, de nagyobb az esély a túlélésre. S már ha-ladunk is. Rögtön Nodlac-on vagyunk. Megleppő kép tárul elénk. Nem vártuk. Gyerekek az utcán. Tízesevel, húsz-sával. Mind magasra nyújtott V betű-vel csápol. Arcuk mosolyog, szájuk szabadságot formál, románul, magya-rul. Hálások. Nekünk meg könny szá-rik szemünkbe. Micsoda boldogság

lehet. A szele megcsap minket is. Az-tán az '56-os zászlókat látjuk, kivágva. Piros-sárga-kék. A kis faluban négy ellenőrzőpont tartóztat fel. Mindenütt ujjonganak, tanácsokkal látnak el. Bi-ciklivel, zászlókkal a falu határáig kí-sérnek.

Vivát! Robogunk tovább. Azaz ro-bognánk. Minthogy azonban az em-bernek ösztönei vannak, amint nem figyelek oda, lábam fokozatosan elen-gedi a gázpedált. Végül már 40 km-re csökken a sebesség. Belelépek. Árgus szemekkel figyeljük az út szélét mind-két oldalról. Hátha felfedezünk valami gyanúsat. Szerencsére sík vidék. Az utat nehezen lehetne támadni. Az-tán amint beérünk Peckára, megtudjuk a helyiektől, itt még nincsenek szeku-sok. Az ellenőrzési ponton, úgy 150 méterre tőlünk, épp akkor fognak el négy arab kommandó. Piros Daciánk jöttek civilként. Rövid csetepaté. Fele sem tréfa. Onnan jöttek – mutat a szemközti erdőre egy fiatal magyar –, a repülőtérről. Hajnalban szállt le a heli-kopter. Nyilván az hozta őket. Így próbálnak beszivárogni a határmenti falvakba. Mivel itt gyengébb a véde-lem, néhány profi könnyen zavart tud kelteni. Délután két óra van. Mennünk kell tovább, mert rákesteledik. Az új-ságírók lemaradnak mögöttünk. Nekik a riport a fontosabb. Alig maradt há-rom autó a konvojban. Azok is csiga-lassúsággal haladnak. Élre vágok. Ha nagy sebességgel hajtunk, több az esély. Romana Libera. Az út csöndes, még 27 km Arad.

Aztán itt a város előttünk. Szoron-gásunk a tetőfokra hág. Csúszik a kor-mány a kezem között az izzadságtól. Mi lesz veled, Románia? Erdély? És velünk? Tovább! Kétszáz méterenként ellenőrzési pontok. Fegyveresek, fe-hérszalagosok, katonák, rendőrök. Ül-levelet kérnek, örülnek nekünk. Hol a római katolikus plébánia? – kérdem. Oda nem lehet menni. Az bent van a város közepén. Nagy ott a harc. Men-jünk inkább a kórházba, ott tegyük le a rakományt. És Temesvárra merre visz az út? Arra végre nem lehet. Nem engednek. Mutatják, a távolban két pont a levegőben. Azok a helikopterek lövik az utat. Mit tegyünk? Előre hát! Beljebb meglátjuk, Talán mégis elju-tunk a plébániára. Útbaigazítanak. Ha-ladunk tovább, behúzódva üléseinkbe, az ablakokat figyelve, nem látunk-e torkolatlázat, fegyverest a felső eme-leteken.

Aztán az út szétválik. Nekünk egye-nest kell mennünk. Ott a templom. El-állják az utat. Arra nem lehet. De ne-künk oda kell eljutnunk. Akkor sem. Erre jobbra van a kórház 300 méterre. Ide hajtottak be a többiek is. Ez sem veszélytelen. Látja ott azt a szemközti házat? – kérdezi az egyik fegyveres tört magyarsággal. Onnan lövik a vöröskeresztes kocsikat. Nincs mit tenni. Gázt adok, s olyan mélyen paszíroz-zuk magunkat az ülésbe, ahogy csak lehet. A megpúpozott Dacia – úgy ér-zem – csigamód gyorsul. Lövések pat-toznak, még 150 méter. Ott a kapu.

Zárva. Befordulunk elé, rögtön nyitják a belül lévőket. Már benn is vagyunk. Végre!

Üdvörlgás, ölekezés. Boldogok, hálások, megviseltek. Magas, szikár ember fogad. Magyar vöröskeresztes jelvény a mellén. Vibrál, intézkedik, hova álljunk az autóval, s már el is tű-nik. Mint később megtudjuk, négy napja nem aludt, nevét se mondta, mindegy. Sugárzik róla a forradalom. Ízig-vepig szervező. Kiszállunk, néze-lődünk. Próbálunk tájékozódni. Köz-ben halljuk a lövéseket az utcáról. An-gol tévések szállnak be egy XX-es ma-gyar mikrobuszba. Az egyik érdeklő-déssel mutat újdonsült jelvényünkre a galléromon. Christian Democratic Peo-ple's Party – mondom. Nagyot néz. De nincs idejük beszélgetni. Már elpa-koltak. Egyre több lövés hallatszik és esteledik. Pedig mekkora szám lenne egy riport! Sebaj, úgysis gyengén tu-dunk angolul. Indulnak. Egyedül ma-radunk az udvaron. Aztán jönnek az emberek, segítenek lepakolni. Már mindennek megvan a helye. Sőt. Úgy látjuk, raktáraik megtelődélben. Mit csinálnak a sok adománnyal? – kérde-zem a hosszút. Majd a katonaság to-vábbszállítja, be az országba, ahova kell. Már egy forduló tettek. Végül még az útra szánt kólákat és a kony-akot is otthagytuk. Nincs miért marad-nunk, az árut lepakoltuk.

Rövid ideig latogatam, nem kelle-ne-e velük harcolni. De nem! Ez nem a mi feladatunk. Hiába a szívünk. Ide-gen állampolgárok vagyunk. Nem te-hetünk semmit. A kórházban nincs szükség segédszemélyzetre. Tehát me-gyünk. Am a kapu zárva, nem nyitják. Kintől eszeveszett gépfegyverrop-gás hallatszik. Azt mondják, most nem lehet. Már meglehetősen a szürkület. Ga-bira nézek. O sem akar. En is félnék. De menni kell! Tanácsstalanok va-gyunk.

Aztán mégis. Látom, négy román busz közeledik az úton. Ezek megvé-denek, ötlük agyamba. Kaput! – kiál-tom, és pattanunk a kocsiba mindket-ten. A buszok takarásában kilövünk a kórházkertből vagy hatvannal. Tövig tiprom a gázpedált, 80, 90, ott a ka-nyar. Záporoznak a lövések. A kanyar-ban 100-zal megforol az autó. Minden-egy, ráhúzó, tovább! Túl vagyunk!

Az ellenőrzőpontnál üdvörlgás. Látják a jelenetet. Jól csináltuk. Most pedig menjünk át szépen a sínek másik oldalára. Ez az ellenkező sáv, – mond-ják. Eszre sem vettem, hogy a szembe-irányú oldalra érkeztem a nagy roha-násban. Ez kijózanít. Végre lehigga-dok kissé. Bízom benne, hazajutunk. Karosszériánk, bőrünk ép. Megűsztuk. Hányan nem? 5–10–100–1000-en? Mekkora a szabadság ára? Bukarest-ben milliós élő fal a TV körül. Roma-na Libera. Transsylvania.

Aztán este ithon a tévében arról beszélnek, nem az egyéni akciók a fon-tosak. Túl sok az életveszély, kevés az eredmény. Szervezett, nagy volumenű szállítás kell, biztonsággal. Talán kato-nai segítség is? Meglehet. Ha kéri. Vége a második napnak. Hány fő a szabadság ára? Romana Libera.

TOLNA MEGYEI BIRÓSÁG
P.20.619/1989/4.szám

A KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Tolna Megyei Bíróság a Pécsi 2. számú Ügyvédi Munkaközösség – ügyintéző: Dr. Berky Tamás ügyvéd – által képviselt Dura László telepvezető, mázaszászvári (Széchenyi u. 8. szám) lakos felperesnek, – DÁTUM Lap- és Könyvkiadó Rt. Szekszárd alperes ellen, sajtó helyreigazítás iránt indított perében meghozta a következő ITÉLETET: A megyei bíróság kötelezi az alperest, hogy 8 nap alatt a DÁTUM című napilapban az eredetivel azonos helyen és betűszám szedéssel az alábbi helyreigazítást tegye közzé: „Helyreigazítás” A lapunk 1989. szeptember 13.-i számában „Kiskirályok hosszú karja, Mi van egy felmondás hátterében?” címmel megjelent cikkben közöltekkel ellentétben

1. Simon Győzőné Mindum Melinda a Pécsi Fonó- és Szövőipari Vállalat Szászvári Telepén munkaviszonyát kilépéssel szüntette meg. Pár nap eltelté után kérte édesanyját Garai Máriát – Dura László telepvezető élettársát –, hogy járjon el annak érdekében, hogy munkahelyére visszavegyék. Ezt Dura László ellenezte. Plesz Mátyás megbízott művezető azonban Simon Győzőné Mindum Melinda munkájáért, magatartásáért felelősséget vállalt, ezért nevezett, mint új belépő ismét munkaviszonyt létesített. Simon Győzőné Mindum Melinda munkaviszonyának megszüntetését nem Dura László telepvezető, hanem munkahelyi felettesei, Plesz Mátyás és Réder Péter kezdeményezték, mert munkahelyéről több alkalommal a munkaidő teljes kitöltése nélkül távozott. Plesz Mátyást nem utasították főnökei, hogy Simon Győzőné Mindum Melinda felmondását kezdeményezze. 2. Simon Sándor, aki Dura László telepvezetővel rokonsági kapcsolatban nem volt, saját kérésére nyert felvételt a Pécsi Fonó- és Szövőipari Vállalat Szászvári Telepére. Arra hivatkozott, hogy a szászvári bánya sorsa bizonytalanná vált. Simon Sándor egyetlen alkalommal segített Dura Lászlónak a vihar által megbontott fóliasátor javításában Simon Sándor ellen fegyelmi eljárás indult, melynek során a Pécsi Fonó- és Szövőipari Vállalat Mázaszászvári Telepe 1989. augusztus hó 29. napján kelt 3/1989. számú határozatával „elbocsátás” fegyelmi büntetést szabott ki munkaviszonnyal kapcsolatos vétkes kötelezettség-szegés miatt. A határozat kézbesítésére nem került sor, mert a vállalat igazgatója hozzájárult, hogy Simon Sándor áthelyezéssel kerüljön az új munkahelyére. Dura László Simon Sándor szabadidejére igényt nem tartott, a munkaviszony megszűnését követően a dolgozó után nem telefonált. 3. Csoboth Zoltánt a Pécsi Fonó- és Szövőipari Vállalat Mázaszászvári Telepén – a munkaszerződésének megfelelően – telephelyén tartott munkakörben foglalkoztatták. Az elvégzendő munkát közvetlen felettesei jelölték ki részére és nem Dura László telepvezető. Csoboth Zoltán 1989. augusztus hó 15. napján nyújtotta be – nem indokolt – felmondását, amit 1989. augusztus hó 31.-i hatállyal fogadtak el. Dura László házastársának tulajdonát képező – még befejezést nem nyert – deszki házábanál Csoboth Zoltán 2-3 napot segített, a felajánlott munkadíjat nem fogadta el azzal, hogy Dura László majd „visszasegíti”. Dura László e kötelezettséget teljesítette, Csoboth Zoltán lakóházának tatarozásánál, fák kivágásánál részt vett. Csoboth Zoltán utójára 1986. október hó elején dolgozott Deszken, munkaviszonyának megszűnésére pedig 1988. augusztus 31. napján került sor, tehát a deszki ház „elkészülte” és a munkaviszony megszűnése között okozati összefüggés nincs. 4. A magát megnevezni nem kívánó telepi párttitkárra való hivatkozás a telep volt üzemrendészére vonatkozik, akivel szemben a vállalat 1985. augusztus hó 27. napján kelt 1/1985. számú határozatával áthelyezés fegyelmi büntetést szabott ki, majd rövid idő elteltével munkaviszonyát az üzemrendész maga szüntette meg kilépéssel. Dura László telepvezető a távozó dolgozó munkahelyére nem telefonált, senkinek bizalmába férkőzni nem kívánt, annak érdekében, hogy bárkit saját céljaira használjon fel.

5. A Pécsi Fonó- és Szövőipari Vállalat Mázaszászvári Telepén a vezetők a dolgozókat munkanélküliséggel nem fenyegetik, ha jogos sérelmeikért szót emelnek. A meghaladó keresetet elutasítja. Alperes köteles a felperesnek – a Pécsi 2. számú Ügyvédi Munkaközösséghez – 15 nap alatt 8.600, – (Nyolcezerhatszáz) Ft perköltséget megfizetni. Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye a Legfelsőbb Bírósághoz. A fellebbezést írásban, három egyező példányban a Tolna Megyei Bírósághoz kell benyújtani. **INDOKOLÁS:** A Pécsi Fonó- és Szövőipari Vállalat Mázaszászvári Telepének vezetője Dura László felperes. A DÁTUM című napilapban 1989. szeptember hó 13. napján „Kiskirályok hosszú karja, Mi van egy felmondás hátterében?” címmel a felperesre vonatkozóan az alábbi cikk jelent meg: 1. Simon Győzőné Mindum Melinda 1986. szeptember 1-én állt munkába a Pécsi Fonó- és Szövőipari Vállalat Szászvári Telepén. 1989. júniusában új munkakörbe helyezték, ezért munkahelyéről kilépett és a Bonyhádi Zománcáru Gyárban helyezkedett el. A felkínált munkával azonosulni nem tudott, újra visszatért régi munkahelyére, mert anyja Garai Mária és Dura László felperes biztatták erre. Munkaviszonyát azonban felmondták, mert a főnökség utasította Plesz Mátyást – aki a visszavételkor megbízott művezetőként Simon Győzőné Mindum Melinda személyéért felelősséget vállalt –, hogy indítványozta a felmondást, annak ellenére, hogy Simon Győzőné Mindum Melinda úgy tudja, hogy munkáját a legjobb tudása szerint lelkiismeretesen végezte és most mégis munkanélkülivé vált. 2. Simon Sándort rokonsági fokra hivatkozva 16 évi munkaviszony után csábították el a szászvári telepre dolgozni. Felperes a szövődéből gyakran elhívta az embereket magához dolgozni munkaidőben, így Simon Sándor is készítet a felperes kertjében fóliasátrat. A felperes szabadidejére is igényt tartott. Miután munkaviszonyát megszüntette a felperes új munkahelyére utána telefonált. 3. Csoboth Zoltán felperessel baráti kapcsolatban állt, sokáig virult ez a barátság, egészen addig, míg a felperesnek Deszken a háza felépült. Csoboth Zoltán gyakran járt Deszkre dolgozni. Amint felperes befejezte az építkezést, elindult Csoboth Zoltán ellen az aknamunka. Felperes olyan munkát adott nevezettnek, amivel semmibevette a szakképzettségét. 4. A telepi párttitkár munkahely-változtatásában a felperes személye is közrejátszott, mert igyekszik a másik fél bizalmába beférkőzni, felhasználni saját céljaira, aztán ha már nincs szükség rá, leépíti a barátságot. 5. Az utóbbi időben tendenciává vált, hogy a vezetők – még a legjobban dolgozókat is – munkanélküliséggel fenyegetik. Különösen akkor, ha jogos sérelmeikért szót emelnek. Felperes a törvényes határidőn belül helyreigazítást kért. Alperes a helyreigazítást nem közölte. Ezt követően a felperes keresetet terjesztett elő, amelyben kérte, hogy a bíróság az alperest az alábbi szövegű helyreigazítás közzétételére kötelezze:

1.) A Pécsi Fonó- és Szövőipari Vállalat Szászvári Telepén nincs munkügyi osztály, továbbá itt a vezetők nem fenyegetik a dolgozókat munkanélküliséggel, ha jogos sérelmeikért szót emelnek. 2.) Simon Győzőné Mindum Melinda munkaviszonyának megszüntetésére azért került sor, mert munkáját nem látta el megfelelően, igazolatlanul mulasztásaj voltak és munkahelyéről több alkalommal a munkaidő teljes kitöltése nélkül távozott, az ő munkaviszonyának megszüntetését nem én kezdeményeztem, hanem munkahelyi felettesei: Plesz Mátyás és Réder Péter. Ennélfogva nem felel meg a valóságnak az a közlés, hogy Plesz Mátyás szerint vele és munkájával kapcsolatosan soha panasz nem volt és Plesz Mátyást a főnökség kérte volna meg annak közzétételére, hogy a dolgozó keressen más munkahelyet. Simon Győzőné sem én, sem élettársam – nevezett édesanyja – nem beszéltük rá a munkahely-változtatásra, és arra, hogy a szászvári telepen vállaljon munkát, sőt visszavételét én magam kifejezetten elleneztem és ahhoz csak azután járultam hozzá, hogy felettesei „kezeséget vállaltak” érte. 3.) Simon Sándort – a cikkben „sógor”-ként megjelölt dolgozót senki nem csábította telepünkre munkát vállalni, ezzel szemben ő maga több alkalommal jelent meg nálam és kérte felvételt arra hivatkozással, hogy a szászvári bánya sorsa bizonytalanná vált. Felvétele idején semmiféle rokonság nem állt fenn közöttünk. Simon Sándort egyetlen alkalommal kértem meg segítségre, egy sürgős esetben, mázaszászvári házam udvarán álló fóliasátor javításához. Munkaidőn kívül mun-

kájára nem tartottam igényt, fóliasátrat nálam munkaidőben nem készítet. Munkaviszonyának megszüntetésére akkor került sor, amikor munkaviszonnyal összefüggő fegyelmi vétségek miatt ellene fegyelmi eljárás indult, ennek során pedig 3/1989. szám alatt „elbocsátás” fegyelmi büntetést szabtak ki vele szemben. E határozat kézbesítésére azért nem került sor, mert a dolgozó más munkahelyet keresett. Soha nem telefonáltam Simon Sándor után új munkahelyére, nem hordtam el mindennek és az ilyen telefonálgatás nem vált módszeremmé.

4.) Csoboth Zoltán különélő házastársam deszki házán mindössze két-három alkalommal segített nekem. Minden esetben felajánlottam, hogy idejét és munkáját megfizetem, amit ő azzal hártott el, hogy majd alkalomadtán „visszasegitem”. Erre akkor került sor, amikor az általa megvásárolt Mázaszászvár, Széchenyi u. 5. szám alatti házán én is segitettem annak javítása, tatarozása során. A dolgozót abban a munkakörben foglalkoztattuk, amelyre nézve vele munkaszerződést kötöttünk, az elvégzendő munkákat közvetlen felettesei jelölték ki számára, a végzett szakképzettségének megfelelő munkát is. Csoboth Zoltán munkaviszonyának megszűnése és a deszki ház elkészülte között semmiféle összefüggés nincs. A deszki ház máig sem készült el, viszont nevezett utójára 1986. október 4. vagy 5. napján járt ott, munkaviszonya pedig 1988. augusztus 31-én szűnt meg az általa benyújtott felmondással.

5.) A magát megnevezni nem kívánó telepi párttitkár azonos Kaiser Zoltánnal, aki soha nem volt nálunk ebben a minőségben társadalmi tisztségben. Vele szemben rendszeres hiányzásai miatt a vállalat 1/1985. szám alatt meghozott határozatával „áthelyezés” fegyelmi büntetést szabott ki, majd röviddel a határozat meghozatala után munkaviszonyát ön maga szüntette meg a kilépéssel. Szemben nevezett állításával sona senkinek nem kívántam a bizalmába férkőzni annak érdekében, hogy bárkit saját céljaimra felhasználjak. Kaiser Zoltánnal egyetlen munkahelyére sem telefonáltam, leendő munkavállalását ezzel megakadályozni nem igyekeztem. Kérte továbbá az alperest a perköltség viselésére is kötelezni. Alperes a tárgyaláson nem jelent meg, érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő. A felperes keresete legnagyobb részt alapos. A Ptk. 79.§ (1) bekezdése szerint: „Ha valakiről napilap, folyóirat (időszaki lap), rádió, televízió, vagy filmhíradó valótlán tényről közöl, vagy híresztel, illetőleg valós tényeket hamis színben tüntet fel – a törvényben biztosított egyéb igényeken kívül – követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállítása

(folytatás a 15. oldalon)

Magyar-román viszony – új alapokon

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma a kormány nevében üdvözlöi a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetségének megalakulását, és azt, hogy a szervezet a romániai magyarság közképviselőt és érdekvédelmét tekinti feladatának. Támogatja a szövetség december 26-ai kiáltványában foglalt alapelvek és célok romániai megvalósítását, és kész ennek érdekében együttműködni az új román vezetéssel, a szövetséggel és valamennyi demokratikus romániai tényezővel.

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma úgy értékeli, hogy Románia népeinek most zajló forradalma, a 70 éven át mesterségesen is szított szembenállás után, történelmi lehetőséget kínál arra, hogy a nemzetiségek, köztük a magyarság érdekei Romániában minden területen kifejezésre jussanak és törvényes garanciák mellett érvényesüljenek. Hangsúlyozza, hogy a nemzetiségi, kisebbségi jogok érvényesítésének feltételeit Romániában csak egy átfogó, demokratikus kibontakozás teremtheti meg, miután az alapvető emberi-állampolgári jogok és a nemzetiségi jogok érvényesülése egymástól elválaszthatatlan.

A Magyar Köztársaság kormánya messzemenően támogatja a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetségének kiáltványában kifejtett álláspontot, miszerint a nemzetiségi kérdés megnyugtató megoldása az örendelkezési jog széles körű alkalmazásával és intézményes kereteinek kiépítésével biztosítható. Hangsúlyozza, hogy a magyarság sorsának rendezését Románia területi integritásának, szuverenitásának tiszteletben tartása mellett lehet érdemben elősegíteni.

A magyar kormány megerősíti az eddig többször kinyilvánított szándékát, hogy sikraszáll a magyar-román viszony új alapokon történő rendezéséért, fejlesztéséért. E törekvésében a romániai magyarság sorsáért érzett felelősségét a maga számára más érdekeknek alá nem rendelhető elvnek tekinti. A magyar-román kapcsolatok alakulása elválaszthatatlan a kollektív és egyéni nemzetiségi jogok érvényesülésétől. Magyar részről azon kívánunk munkálkodni, hogy a Romániában élő magyarság a két nép, a két ország közeledésének, baráti együttműködésének meghatározó, aktív részese legyen.

Az erdélyi Kolozsvárral kíván testvéri kapcsolatot teremteni Baranya megye és székhelye, Pécs. A megyei tanács végrehajtó bizottságának szerdai ülésén közfelkiáltással fogadták el az indítványt. A döntésről haladéktalanul tájékoztatják az illetékes magyar kormányzati szerveket, kérve, hogy a javaslatot juttassák el a megfelelő román szervekhez. Egyúttal javasolják Baranya megye és Pécs város tanácsának, hogy a januári ülésükön linnepélyesen erősítsék meg a vb állásfoglalását. Szorgalmazzák továbbá, hogy a területek közötti kapcsolatok létrejötte után – a helyi önkormányzatok döntése alapján – más baranyai városok és községek is alakítsanak ki együttműködést az erdélyi megye városával és községeivel.

Karácsonyi noteszlapok

December 23-a szombat délelőtt fél 11. Elhagytuk Dunaföldvart. Kecskemét felől jön szembe az első autóbussz, vöröskeresztes és kivágott címerű román zászlóval. Vezetője a győzelem jelét formázza az ujjaiával. Győz a forradalom? Győznie kell. A rádió még mindig súlyos harcokról tudósít. Debrecenben töltjük az éjszakát és természetesen folyamatosan lessük a híreket. December 24-e. Irány Berettyóújfalú. A Művelődési Házon piros-fehér-zöld és fekete zászló leng. Az MDF, az SZDSZ, a Fidesz és a FKgP helyi szervezetei gyűjtik a Romániába induló segélyszállományokat. Hihetetlen mennyiségű élelmiszer és ruhanemű áramlik a kamionokon és a személykocsikon a kereszties határátkelőhely felé. Pfeifert Ferenc, Derzsi Sándor és a többiek, napok óta kialvatlanok, fáradtak, de a lelkesedés megszorozza az erejüket. A 21-ről 22-ére virradó éjjel indították únak az első konvojt. Szabó Károly 23-án vért szállított Kolozsvárra. Videofelvételt készített a lelkesen integetű, lyukas közepű zászlókat lobogató tömegről, s egy megdöb-bentő képsort a Városi Főkörházból. Frissen operált sebesültek és az osztályvezető főorvos nyilatkozik a gyilkos sortűzekekről. Tegnap jelent meg az első független újság, mondja és átnyújtja a szabadság öt példányát. Szabad Románia, szabad Kolozsvár – hirdeti a szalagcím. Első oldalán olvasható a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának közleménye és a tizenegy pontból álló kiáltvány. Közben szüntelenül hozzák adományait a segíteni akarók. Van ebben valami elmondhatatlanul felemelő. Eszembe jut a „szegény asszony rézgarasának” története, amikor a kisnyugdíjas öregasszony leteszi a konzervjeit, az óvodás kislány elküldi a kedvenc babáját ismeretlen kis társának, a villanyzerelő pedig bejelenti, hogy szívesen látna vendégül a szentestén egy menekült házaspárt. Szákokban gyűlik a ruhanemű, a kenyér, a konzerv, már nem elég a Művelődési Ház nagyterme.

– A környező lakóhelyek pincéiben is tároljuk az adományokat – tudjuk meg Tompa Andortól.

December 25-e hétfő. Átlépjük Biharkeresztesnél a határt. A magyar rendszám és a Skoda ablakára ragasztott vöröskereszt, tiszteletet és soronkívüliséget eredményez. Robogunk a két kilométerre levő Romiransz-kamionbázis felé. Az emberek mosolyogva intik felénk a győzelem jelét. Az éjszaka leszáll az érmelléki erdő szélén három helikopter – tudjuk meg rakodás közben. De mire a katonák odaértek, utasaik eltűntek. Secusok lehettek, mondja valaki. Nagyváradon rengeteg ember tolong az utcákon. A Sas alatt és a várfal mellett is. Vaktármának bizonyult a határon hallott intellem: „ne menjünk arra, mert ott még mindig lönek!”

A városháza előtt szónokok váltják egymást a tömeggyűlésen. Váltakozva taps és füty hallatszik. Tolmácsuk Casac Johan hosszan bizonygatja a kapu előtt álló katonáknak, hogy fontos bejelenenivalónk van. A kapun belül is erős őrség posztol. Megmotoznak, aztán intenek, felmehetünk az emeleti tanácssterembe. Éppen ülészik a Forradalmi Tanács. Amikor megtudják, hogy szerdán egy nyolcvan kocsiból álló nemzetközi konvojt szeretne Romániába irányítani Berettyóújfalú MDF szervezete, felugranak és meghatottan szorongatják a kezünket, nők, férfiak, idősek ölelgetnek, egy magas rangú katona is van közöttük.

Visszavonulunk Szabó Mihállyal a tanács elnökével. Illés Tóth József MDF ügyvezető ismerteti a szállítvány várható összetételét. Kidolgozzák a szétoztás, a raktározás illetve az ország belsejébe irányítás részletes tervét. Beesteledik mire végeznek. Visszafelé a katonák kétszer is igazoltatnak, egyébként semmi sem emlékeztetett a rendkívüli állapotra. Romániában még ha lövöldöznek is egyes helyeken, végérvényesen győzött a forradalom, és még aznap este megtudjuk, hogy a népharag halálra ítélte és kivégeztette a „szörnyeteget” és fekete lelkű feleségét.

Vallató Géza

Soron kívüli export Romániába

A Kereskedelmi Minisztériumban a társtárcákkal és a vállalatokkal rendszeresen egyeztetik a Romániába kúldendő áruszállítványokat – jelentették be szerdán. A minisztérium korábban különböző intézkedésekkel korlátozta a szocialista exportot, hogy ne növekedjék tovább az aktívum, ami Románia esetében körülbelül 90 millió rubelre tehető. A mostani helyzetben azonban feloldották a tilalmakat, s az érvényes külkereskedelmi szerződések, magánjogi kötések alapján – elsősorban a fogyasztási cikkeket és az orvosi ellátáshoz szükséges termékeket –, soron kívül szállíthatják a vállalatok. Sőt, mód van arra, hogy kontingensen felül is juttassanak különféle termékeket, elsősorban élelmiszereket. Nincs akadálya annak sem, hogy az exportszállítványokon felül, a termelő és a kereskedelmi vállalatok felajánlásokat tegyenek saját eredményük terhére, s ez közcélú adakozásnak minősül. Minden esetben kéri azonban a minisztérium, hogy ügyeletén – a Budapest, V., Vigadó u. 6. szám alatt – egyeztessék a kereskedelmi mennyiségben kiszállított tételeket, elsősorban azért, hogy ne keletkezzenek nagyobb zavarok a belső ellátásban. A minisztérium felvette a kapcsolatot a román külkereskedelmi és belkereskedelmi minisztériumokkal, az igények felmérése és a biztonságos eljuttatás feltételeinek megteremtésére. Gondot okoz azonban, hogy jelenleg a Romániában a fogadókészség nincs

meg, a szállítók nem rendelkeznek megfelelő címekekkel. Továbbra is az egyik legfontosabb feladat a kapcsolatok felvétele a fogadó intézményekkel, vállalatokkal.

A minisztérium az Interglob Szállítványozási és Kereskedelmi Vállalatot, több Fűszértet és raktározó céget bízott meg a Romániába irányuló áruk gyűjtésével, illetve kiszállításával. Ezek Budapesten, Törökbálinton, Szegeden, Debrecenben, Szajolban, Szolnokon, Békéscsabán, Orosházán, Karcagon, Miskolcon és Győrben fogadják a szállítványokat.

A minisztérium kéri a lakosságot, a társadalmi szervezeteket, hogy mind belföldön, mind pedig külföldön a Magyar Külkereskedelmi Bank számláira utalják át pénzügyi felajánlásait. A forintszámla száma: 218-98907-7076, az USA dollár számlaszáma: 401-4058-844-89. Az ezekre a számlákra befizetett pénzekből – a romániai kormányzati szervek igényei szerint – a kiszállításokat a kereskedelmi minisztérium megszervezi, és erről az adakozókat tájékoztatni fogja. A KEM kéri az exportálható árualap-pal rendelkező magyar vállalatokat, hogy ügyeletére telexen vagy telefonon adják meg a rendelkezésre álló termékek megnevezését, mennyiségét és értékét, valamint az illetékes ügyintéző nevét és telefonszámát. Telefon: 11-84-560, 11-84-974. Telex: 51-82, telefax: 187-115.

Tájékoztatás

A Szociális és Egészségügyi Minisztérium és az Empátia budapesti pedagógiai egyesülete kéri, hogy amennyiben családjában román állampolgárságú gyermeket szándékozik vendégül látni, vegye figyelembe az alábbi szempontokat:

1. Fontos, hogy az áthozott gyerekek – az utazással való egyetértésre vonatkozó – szülői vagy gondviselői nyilatkozattal rendelkezzenek. Amennyiben olyan gyerekekről van szó, akik gondviselő nélkül maradtak, a helyi iskolánál vagy lelkeszi hivatalnál nevüket és a magyar vendéglátó nevét és címét jegyeztessék fel.

2. Kérjük, hogy a gyerekekről indulás előtt töltsék ki azt az adatlapot, amelyet a helyi GYIVI-nél vagy az Empátia Egyesületnél lehet kérni.

3. A határon való belépéskor a határőrség szerveinél a gyerek érkezését jelentsék be.

4. Ugyancsak kérjük a gyerekek bejelentését a gyermek elhelyezését biztosító család lakóhelye szerinti illetékes tanács ügyfélszolgálati irodájában.

Ezekre az intézkedésekre azért van szükség, hogy a gyerekek tartózkodási helye nyomon követhető, és bármely későbbi időpontban visszakereshető legyen. Ha a gyerekek itt-tartózkodása során bármilyen probléma merül fel, a következő szervekhez lehet fordulni:

– a helyi gyermek- és ifjúságvédő intézet; a helyi gyámhatóságok; orvosi, egészségügyi problémák: körzeti orvosok; pszichológiai, nevelési problémák: Empátia Budapesti Pedagógiai Egyesület.

Triaxiális

...azaz háromtengelyűvé lett a Hungarocoop Részvénytársaság, amikor is 1989-es évben, jelentős anyagi „közreműködéssel” megalkotott három, magyarországi székhelyű vegyesvállalatot. Ezek közül a Mohácsi Ruháipari Szövetkezet és a müncheni Ungarcommerz vegyesvállalattal megalkotott Moriko Kft. képezi az első tengelyt. Feladata: magas színvonalú, pótlólagos áruáralapon nyugvó és korábban bér munkakapcsolatból élő alakzatot hosszú távú, tartós együttműködéssé átalakítani. A Swintersport Kft., a svájci Jean-Pierre Binz céggel és a Szekszárdi Szabóipari Szövetkezettel létrehozott tengely a második. A harmadik, az Euro Triumphfal létrehozott tengely pedig, vegyesvállalati formában, a Hungarocoop „eddig profijának bővítését és jelentős nagykereskedelmi tevékenységének folytatását célozza”. Noha az éves üzleti eredmények ez idő tájt még nem ismertek, az 1989-es mérleg várhatóan kedvező képet mutat majd. A Hungarocoop Rt., a tőle eddig is megszokott módon, legfőbb feladatának tekinti a jövőben is a szövetkezet, szöv.-i vállalatok exportképes áruit tőkés piacokon elhelyezni.

-Bayer-

Mindenki jól van

A Kereskedelmi Minisztériumból származó szerdai értesülés szerint a bukaresti magyar kereskedelmi kirendeltségen dolgozók és családtagjaik mindegyike – jelenleg 79 magyar állampolgár – sértetlen, egészséges. Jelezték, hogy már dolgozni is tudnak, mert a román külkereskedelmi minisztérium ismét működik. Telefonon elmondták azt is, hogy a bukaresti üzletekben az elmúlt években megszokottnál jobbat látnak az áruellátás.

A költségvetés értéke, hogy elfogadták

„Nem tudok, nem is akarok semmit visszavonni, mert sem nem bizalmas, sem nem tanácsos a lelkiismeret ellen tenni. Itt állok, nem tehetek másként. Isten segíts! Ámen.” Luther Márton szavait idézve zárta Békesi László pénzügyminiszter az 1990. évi költségvetés felett folytatott szünetes vitát a parlamentben december 21-én. S hogy a kiélezett vita után a törvényjavaslat 252 igent kapott mindössze 23 nem ellenében, 52 tatózkodás mellett, az alighanem a pénzügyminiszter személyes képességeinek is betudható. Annak a csiszolt retorikának, mellyel Békesi László az értelemre és az érzelmeire egyaránt hatott. Ha mérlegeljük azt a súlyosan és kétségbeesetten ellenzó hangulatot, ami a megelőző bizottsági üléseket jellemezte, valamint azt a tényt, hogy a képviselők túlnyomó többsége maga és választói közvetlen személyes érdekei ellenére szavazott igennel, úgy a szavazás kimenetelét a pénzügyminiszter sikereként könyvelhetjük el.

Ami jó az IMF-nek...

De vajon sikernek minősíthető-e ennek a költségvetésnek az elfogadása az ország szempontjából is? A képlet szerint, amit a kormány felállított, ez legalábbis a kisebbik rossz. A képlet ugyanis úgy szól, hogy vagy radikálisan, 50-ről 10-15 milliárdra csökken a költségvetési hiánya 1990-ben, vagy elveszti az ország a Nemzetközi Valutaalap támogatását, s azzal a más eredetű külföldi kölcsönök folyósítását is. Az első esetben drasztikusan csökken ugyanis a lakosság életszínvonala, de folyamatosan lehet a termelés, megőrizheti működőképességét a gazdaság. A második esetben viszont azzal kell számolni, hogy újabb hitelek hiányában lehetetlen a felhalmozott adósságot törleszteni, kamatait fizetni, be kell jelenteni a fizetéseketelenséget, aminek következtében lehetetlenné válik a folyamatos termeléshez szükséges anyagok, gépek importja: számos iparágat a működő-

képtelenség fenyegeti, ami több áttétel útján a gazdaság összeomlásához, az életszínvonal még súlyosabb romlásához vezet.

Ebben az összefüggésben valamelyest fellelgezhethet az ország népe: van az IMF számára, a más hitelezők számára is elfogadható, a már megingott, de még létező bizalmat fenntartó költségvetése. Más összefüggésben viszont ez a költségvetés egyáltalán nem a megkönnyebülés sóhaját engedi felroppenni – ellenkezőleg.

Szükségtelen itt mindazt felsorolni, ami a költségvetési kiadások ilyen kemény lefaragása következtében most a lakosságra hárul, hiszen már mindenki kiszámítható, mivel jár számára a lakbérémelés, a lakáskamatok megadóztatása, a fogyasztói ártámogatások csökkentése, a fogyasztási adók emelése, és sok más lépés, amire a jövő évi költségvetés nyomozó számai épülnek.

Inkább azon érdemes elgondolkodni, hogy a költségvetési hiány kétségtelenül szükséges csökkentésének vajon az egyedüli útja-e az állam kiadásainak mérséklése, adóbevételeinek emelése. Azon érdemes töprengeni, hogy a költségvetés vajon nem közeledhet-e az egyensúly állapotához valami más módon, kevesebb lemondás és nélkülözés árán.

Akadályok a vállalkozás útjában

Nyilvánvaló ugyanis, hogy több adóbevételez juthatna a kincstár egy eredményesebben működő gazdaságból, amely – több jövedelmet termelvé – alacsonyabb adókulcsok mellett is nagyobb tömegű bevételhez juttathatja a költségvetést. A gazdaság pedig akkor működhetne eredményesebben, ha azokat a lépéseket, amiket reformnak, fordulatnak vagy liberalizálásnak nevezünk, a kormány határozottabban és gyorsabban tenné – vagy tehetné? – meg.

Több jövedelmet termelhetne a gazdaság akkor, ha az állami tulajdon serényeb-

ben vonulna vissza, s engedne utat a gyarapításában és a profit növelésében érdekelt magántulajdonnak. Több jövedelmet termelhetne akkor, ha a költségvetés nemcsak elvonásra, hanem adásra is törekedne: kedvezményes hitelt, támogatást, preferenciát adna az ugrásra kész kis- és középvállalkozásoknak. Ez utóbbi könnyen belátható, ha meggondoljuk, hogy 1988 és 1989 szinte minden többleteredménye éppen a kis- és középvállalkozásokban keletkezett.

Ha ez így van, akkor miért áll még annyi akadály a vállalkozás előtt, s miért nem szerepelnek a költségvetésben olyan tételek, amelyek a vállalkozói kezdeményezések támogatását szolgálják? Azért mert a kormány meggyőződése, hogy a jelenlegi rossz szerkezetű gazdaságot nem szabad élnétkíteni. Nem, mert az élnétkítés még mindig több importot igényelne, mint amennyi exportot produkálna.

Ez a mai – és a múltbéli – gazdaságpolitika igencsak vitatható tétele. Bár kétségtelen, hogy egy rossz szerkezetű gazdaság perspektívikus ágait, ígéretes vállalkozásait mégiscsak szabadna, sőt kellene segíteni, támogatni, de legalábbis hagyni fejlődni. S bizony ma még ez a „hagyni” se valósul meg, mert a spontán fejlesztés-fejlődés is megannyi korlátozásba, bürokratikus akadályba ütközik.

Hogy milyen nehezen leküzdhető akadályokba, arról sokat tudnak mondani mindazok, akik új vállalkozásba kezdtek, vagy kezdtek volna, és akik jól jövedelmező vállalkozásokat szerveznek, irányítanak, vagy igyekeznek működésben tartani.

Az elfogadott költségvetés legfőbb értéke, hogy – van. Ez azonban még messze nem jelenti a kijutást a gazdasági válságból, legfeljebb annyi lehetőséget kínál a kijutáshoz, hogy időt ad hozzá. Nem sokat, egy lélegzetvételyit. Ezt kell most a kormánynak rendkívül ésszerűen kihasználnia, hogy elkerülhesse az ország gazdasági összeomlását.

Antireformerek tudományos mezben

Ez a „reform” mintha megtorpant volna: nem hiába, annyi sokan bábáskodnak körülötte, köztük azok is, akik ma már nyíltan kijelentik, hogy ez a reform úgy fog tancolni nemsokára, ahogyan „mi húzzuk neki a talpalávalót!”

A reform maga is történelmi kategória, s ennél fogva, amint azt megannyi történelmi tapasztalat bizonyítja, a legtisztább társadalmi szándék ellenére is sikerült válogatott rafinériákba bújított metódusokkal eredeti célkitűzéseitől eltéríteni – sőt! –, ezt követően leplezetlen csoportérdekek szolgálatába állítani... hogy csak a napóleoni idők vadonatúj burzsoázijára célozzak.

Szemben a szabadabb kifutású, azaz lényegében komolyabb belső reakcióktól mentes mostani keletnémet és csehszlovák reformjelenségekkel: nálunk az utóbbi évtizedben kialakult és anyagi javak sokaságát magának kisorsajátított, nem is kis számú komprádor réteg összefonódott érdekközösségével kell számolni (netán leszámolni?),

amelyik valóságos „jóléti állapot” teremtett a maga és kiszolgáló apparátusa számára!

Ezt a tényt – amelyet a szerencsére világos fejű magyar közvélemény nagyon is számon tart – nem lehet meg nem történné tekinteni, sem pedig a különböző „konceptiók” kifundálásakor felette felettébb nagyvonalúan átsiklani, mintha éppencsak egy távoli jéghegy kicsiny csúcsa lenne, amint

azt nem rég volt „fehérházi” alosztályvezetők látják – avagy láttatni szeretnék?!

Tudni kell: nekik semmi sem drága a kierőszakolt tekintély és pozíció ártalmatlanság érdekében...

Jóvátehetetlen ballépés lenne a szabad sajtó részéről, ha hamis látszatok – netán üres fenyegetések – visszariasztanák az igaz szókimondástól!

Hargitai István

Miért ellenzem a Bécs-Budapest világkiállítást?

A sok körmönfont beszéd után legyünk hát nyíltak. A világkiállítás legalább 120-150 Mrd Ft költségének egyetlen forrása van: a magyar nép életszínvonala. A magyar néphez évente ki kell préselni 20-30 Mrd Ft évi jövedelmet. A polgároknak a már súlyos gazdasági helyzet miatti életszínvonal-zuhanáson túl még évente legalább 3%-os lakossági fogyasztáscsökkenésre kell felkészülniük. Az összes fogyasztói árkiegészítést majd le kell építeni, majd 50-250%-kal kell emelni a háztartási energiahordozók, a gyógyszerek, a helyi

közlekedés, a lakberek, a csatornadíjak, az alapvető élelmiszerek árát. A kedvezményes kamatozású lakáshitelek után havi 2000,- Ft hitelkamatadót kell fizetni. Az évi 50 S-os turistaellátmány is megszűnik. A szabadárak az égbe szöknek.

A polgárok közül különösen súlyos helyzetbe kerülnek a nyugdíjasok, a fiatalok és a nagycsaládosok, mert nem tudják sem részben, sem egészben kompenzálni a hatalmas árakat. A munkanélküliek majd éhségmeneteket rendeznek.

Svájci bankbetétzárolás

A svájci rendőri ügyek szövetségi hivatala elővigyázatosságból elrendelte a svájci bankokban elhelyezett valamennyi román folyószámla zárolását – erősítette meg a berni igazságügyi minisztérium.

A román emigránsok körében úgy hírlik, hogy Nicolae Ceausescu mintegy 400 millió dolláryi értéket, zömmében aranyat, helyezett el Svájcban. Leuenerberger szerint még a legutóbbi hetekben is szállítottak aranyat Romániából Svájcba, illetve Iránba.

Kelet- és Dél-Magyarországon tíz évre leáll minden infrastrukturális fejlesztés – s közben épül az új díszlet, a világkiállítás.

Két-három-öt év múlva majd felelősségrevonást követel a nép. A mai miniszterek, a parlament tagjai, az ellenzéki pártok elnökei majd a „kommunistákra” hárítják a döntés ódiáját. De ma már nem a kommunistáké a hatalom!

Nem támogatom a világkiállítást, mert nem akarok éhezni!

Diczházi Bertalan

Egy fegyelem három éjszakája

A szervezeti szabályzatról – publicisztika helyett

1978. december 22-én – a pontos dátum onnan, hogy még a magánfeljegyzéseim közé, a naplómbe is belekerült –, Balatonfüreden egy ismerősre bukkantam, aki hogy, hogy nem, bejáratos volt egy épületbe, ahová különben csak az egykori MSZMP politikai bizottsági tagjai, illetve a Minisztertanács legelső emberei (az azok vendégei) nyertek szíves bebecsátást. Mivel addott órában üres volt, egy Mercedes épp akkor gördült ki a kapuján, bementünk nézelődni. Családi háznak álcázott épületen haladtunk keresztül, onnan kiléptünk a pompás balatoni panorámára táruól szőlőskertbe. A hirtelen lebukó nap vöröslő fényében fekte árnyat vetettek a meredek útra a szőlőtőkék. Kalauzom szerint csak mi láthatjuk, mi van ott, lentől fölfelé mindent takar a lejtő és a domborulat. S ím, ott voltunk, miről még ma is kevés szó kerül, a patinás házban, mit éjjel-nappal, ha volt benne valaki, ha nem, fűtötték. A hűtő tartalmát is 24 óránként cserélték, az elsőrangú hentesáru mellett benne hűltek a legmárkásabb italok, pezsgők, likőrök. A bort saját „pincészet” termelte a szempézett, széles, legelső szinten. Ha oda, mondjuk, éjjeli negyed kettő után három perccel megérkezett az ország első számú vezetője, ugyanúgy elláták kívánsága szerint meleg vagy hideg étellel és itallal, mintha délután negyed kettő után három perccel lett volna érkezése. Ha meg nem ment senki, akkor is kicserélték a hűtőszekrényben tárolt élelmiszereket. Nyilván nem a disznó elé vetették. Ha Kádár János és Losonczy Pál egy időben érkeztek, rajtuk kívül többen nem lehetek jelen. Egyébként hét családra méretezték, de többen is belefértek volna. Ha emlékeztem nem csal, a falakat faburkolat fedte. Földszintjén hatalmas, ízlésesen berendezett tartózkodószobák és tárgyalók, emeletén a háló. A tartózkodószobák a „gorillákat” illették. A házigazda nem csekély büszkeséggel adta elő, hogy a PB, illetve a Minisztertanács külföldi vendégei csak ámulnak-bámulnak, ha idejönnek. Állítólag bizonyos NDK-s vezetők úgy nyilatkoztak, hogy bár nekik tengerük van, ezt a pompát nem engedhetik meg maguknak. Feltűnne a népüknek! Igen halkan, de azt is a fülemben súgta valaki, hogy mikor bizonyosan távol van a „gazda”, igencsak cincognak a borpincében az egerek. Majd nevek következtek, kiket még így, a saját naplómbe is csak kezdőbetűvel mertem bevésni: „F. L. (Kérem, ne tessék találgatni!) különösen szereti a helyet, ugyan már régen nem is KB-tag, de a magánvillája itt épült meg Füreden, s mikor csak telti, idejön”.

– Ez viszont szemlátomást nem új építkezés, kié volt azelőtt? – szegeztem a kérdést kísérelve egyikének.
– A Diana sóborszesz gyárosáé – hangzott a felvilágosítás. – A háború után egy egész sonkát emeltek ki a befalazott kandallóból. A kandallóból, ami a maga nemében szintén látványretek.
Ittunk egyet a jelenlétet megpecsétlendő, majd futvást távoztunk, hiszen bármely percben rajtuk üthettek...

A hajót többször is megcsodáltam, amint méltóságjeljesen Badacsonyi kikötője felé siklott. Egy kora nyári nap, mikor a mólón álltam, szerencsém volt. Mellettem kötött ki. Mord arckifejezésű, zömök férfi döngő léptekkel sietett le a hajóhídon, mellette külföldiek haladtak emelt fővel. Nem a gőg, inkább a látvány emelte föl tekintetüket: a Badacsonyi színekavalkádját mindent lenyűgözte, legyen külföldi vagy magyar. De nem nézelődhetek sokáig, mert járó motorral várt rájuk a gépkocsi, hogy a protokoll szerint valamelyik osztályon felüli ivóba vigye föl őket.

– *Kié ez a hajó?* – fordultam az egyik, arcát napoztató fiatalemberhez.
– Találja ki! Vagy jobb, ha azt kéri, kié volt...
– ?

– Mohammed Reza Pahlavi sahé! – hangzott a válasz majdnem ünneplésesen. – O ajándékozta a magyar népnek.

– *Vagy úgy? Akkor miért nem a magyar nép használja?*

– Jaj kérem, én ezt meg sem hallottam! – fogta be a fülét önkéntelenül a civilruhás „matróz”.

– *Akkor is mondom: Mohammed Reza Pahlavit ugye, ma már nem illik szeretnünk, az államközi kapcsolatok megromlása miatt, csak a hajóját – amit ittjártakor nagyvonalúan „a magyar népnek ajándékozott” – szabad megbámulnunk a távolból, merthogy van, lenne rajta mit nézni, az ébenfát, az aranyozást...*

– Nézze – fogta nagyon halkra a hangját a férfi –, én egy dolgozó vagyok a hajón. – Ez egy nagyon nehéz szolgálat. Jövünk, megyünk, térülünk-fordulunk. Pihenni annyit pihenünk, míg kikötünk. A szabadnappal csinálnak bannak. Aztán az a rengeteg szeszély: – Tegye közelebb a kezemhez az evőeszközt, amiről ne is mondjam, színezüst...

– *Kádár János szokott a hajón vendégeskedni?*

– Hogyne. Boldog örömet. De ő legalább nem macerálja az embert. Sőt, külön meg szokta köszönni a szíves vendéglátást...

Meghívottként ülök az MSZMP december 17-i XIV. kongresszusán.

Túl az összes procedúrán, hogy honnan, kinek a nevében és megbízólevelével? A „sima” MUOSZ-igazolványra jó, ha rálegyintettek. A karzaton meleg van, kevés az oxigén. Velem együtt kap levegő után két idős úr. Az egyik „spanyolos” volt, a másik is öreg harcos. Mindkettőnek – egyik bal, másik a jobb fülemben súgja szinte egy időben – megvolt a maga szerencsétlen küzdelme. Börtönt is kaptak. S most megint ott fuldokolnak, ahol „öregnek, keményfejűnek” titulálják őket a saját „elvtársaik”.

– *Te írsz a szervezeti szabályzatról, én majd a politikai nyilatkozatot dolgozom fel – szorítja meg a vállam távoztában újságíró kollégám.*

– *Rendben* – válaszolom, és képzletben kilopom magam a széles horizontot nyújtó, pompás balatoni tájra. Hirtelen visszazökkenek a valóságba: „Fegyelmi útján kizárhatja az alapszervezet taggyűlése azokat a tagokat, akik súlyosan vétének a törvények, a kommunista erkölcs... ellen”.

Forgatom a fejemben a fogalomhalmazt, mint a gyerek, kinek már a szájában a tableta, de képtelen lenyelni.

– *Honnan fogják kizárni a tagokat? Abból a pártból, mely az elmúlt hetekben lasszóval fogja tagjait? Ember, ki már oly sokszor bedöltél mennyei ígéreteknek, ha nem ébredsz föl álmaidból, földre zuhansz és összezúzod a tested. Firtatni fogják tán azt is, hogy pártfőnökre jöttél-e a világra?!...*

– ...a „súlyosan” jelzőt töröljük – hallom szinte a „túlso” partról. – A mondatot ekképp véglegesítjük: „Fegyelmi eljárás során kizárhatja az alapszervezet taggyűlése azokat a tagokat, akik (törles!) vétének a törvények, a kommunista erkölcs, a párt céljai ellen, megsértik a szervezeti szabályzatot”.

„Kommunista erkölcs”. Uram, a szólótké sem tépi ki magát és nem lép át önnön árnyékát! Oly derűs az ég és enyhe a lég, engedj örülnöm az életnek! Már a menütől szagot kapok, telítődöm.

Szerkesztő úr, fogadja el tőlem publicisztika helyett!

Pál Zsuzsa

Dialogus Vaszil Bilakkal

Az elmúlt napokban furcsa találkára került sor Pozsony egyik luxusnegyedében, a Timravina utcában. Mintegy kétszáz ezer főiskolai hallgató zarándokolt el Vaszil Bilaknak, a Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága volt titkárának a villájához, hogy ott személyesen találkozzon a nem éppen magas szintű tudásáról híres politikkussal. Bilak úr szerény lakását, mely a század elején épült, 1979-ben 250 ezer koronáért vásárolta, miután állami kasszából több mint 1 millió 800 ezer koronát költöttek a felújítására. Így aztán érthető, hogy a találkára miért éppen a pozsonyi „Rózsadombon” került sor.

Bilak úr a kerítésre támaszkodva várta a diákságot. Úgy nézett ki, mint aki a kertli kapálgatást megszakítva néhány mondat erejéig szóba elegyedik a szomszédjával. O szeretne volna, ha néhány diák bemegy a lakásába és ott beszélgetne, azonban mindenki részese akart lenne a furcsa eseménynek, így Bilak úr maradt a kerítésnél, a diákság pedig az utcán. Többek között a következő kérdések és válaszok hangzottak el, miközben a fényképezőgépek sem pihentek.

– *Ismeri-e Václav Havelt, s ha igen, akkor mi a véleménye róla?*

– Havelről először '68-ban olvastam egy színészno visszaemlékezésében. (Többen megjegyezték, hogy magas beosztású politikuskaink milyen komoly szakkönyveket olvasnak.) Csak látásból ismerem őt. Egyébként, ha a nép akarja, akkor úgyis ő lesz a köztársasági elnök.

– *Dubčekkel milyen a viszonya?*

– '68 májusában még jó barátok voltunk, azonban a későbbiek során nézeteink egyre inkább eltértek egymástól.

– *Annak idején miért szavazott arra, hogy Dubčeket kizárják a pártból?*

– Ez a Központi Bizottság döntése volt.

– *Őn szerint '68-ban ellenforradalom volt?*

– Nem, de voltak benne ellenforradalmi elemek.

– *1960-ban egy ősi mondásra hivatkozva a következőket mondta: a doni közék addig nem nyugszik, amíg a lovat a Dunából meg nem itatja. Ugye-bár a szovjet haderők csehszlovákiai bevonulására gondolt?*

– Nem Dunát mondtam, hanem Vlatavát. Egyébként '68-ban a szovjeteket senki sem hívta.

– *Hogyan lehetséges ilyen intelligenciasszinttel, mint amilyenel Ön rendelkezik, magas funkció betöltése?*

– Amíg eddig csináltam, azt igyekeztem becsületesen.

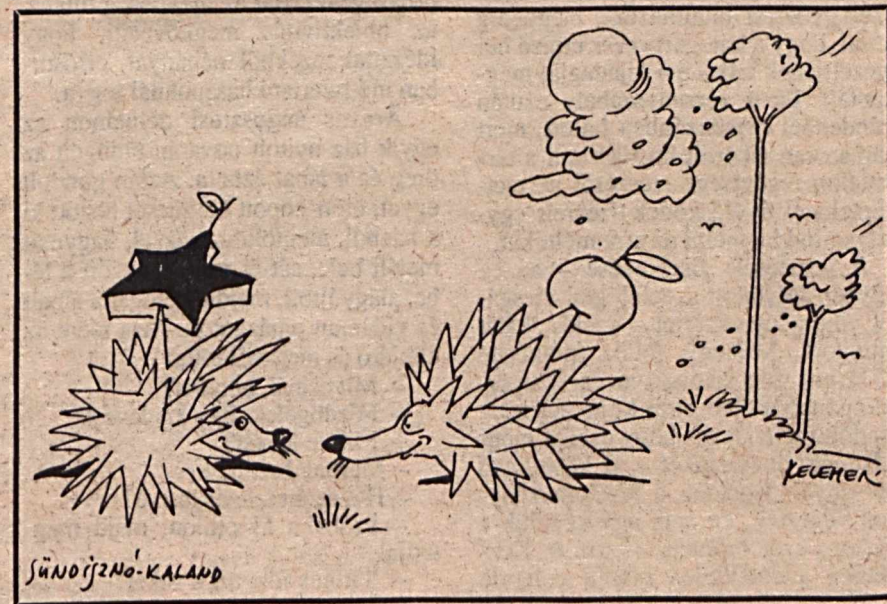
– *Sütöttek-e külön az Ön részére kenyereket?*

– Nem hiszek Istenben, ezért csak a gyermekeim életére esküszöm, külön az én részemre nem sütöttek kenyeret.

– *Állt-e már sorban egy üzletben?*

– Tegnap vásárolni voltam.

Kosár Dezső



Töttös Gábor

Ritka eset, hogy a szerző magyarázó jegyzetet ír novellája elé. Az élet azonban maga hozta így: három éve áll készen ez az írás, időközben elfogadta közlésre két folyóirat, visszautasította egy vidéki napilap – ám sem az utóbbi, sem az előbbieket nem adták (még) közre. Vagy a félelem volt nagyobb, vagy az írásmű színvonala maradt más írásoké alatt: nem tudom. Csupán egyet igazolt az élet, a történelem: sokan érezhettek hasonlóan, ha mégis gyökeres fordulat ment végbe odaát, amelynek minden vére és kínja ellenére hiszek abban, hogy akkor lehetünk biztosak benne, mindez múlttá vált, ha – keserűen bár – nevetni tudunk, könnyek között, túlélve feledni.

A birodalom távoli csücskéből érkezett a hír: él ott egy ravasz tekintetű öregember, akinek az a kedvelése, hogy jókor reggel megkocogtatja az újságosbódé ablakát, azzal az ürügygel, megnézheté-e a Jelszó című napilapot. „Csak tessék!” – készségeskedik minden hajnalban az újságárus. Az öreg kezébe veszi a hírlapot, kiteríti, hogy szinte azt hihetné távolról valaki, csizmája és kalapja nőtt annak az újságnak, de ő ezzel nem törődik, rápillant az első oldalra, átfutja a népének primitív nyelvén írott szalagcímeket, majd csupán annyit mond, köszöni, de nincs benne az, amit keres, nem veszi meg. Sok-sok esztendeje már annak, hogy napra nap így történik az újságáruval meg az öregemberrel.

I. Rapax Hirudo, aki elé minden este odateszik a legeldugottabb helységből is a jelentenivalót, ennyiből jól tudja, alapjában véve semmi baj nincs. Hanem azért nem árt vigyáznunk, mert a hatalom lényegéhez tartozik, hogy teljes legyen. Minden, ami van, annak egyszersmind jelentősége is van; az anarchia nem a milliárd üres gyomor, hanem az, ha nem meghatározott időben korog. Eredményeink mögött természetesen szívós és alapos szervezőmunka rejlik. Valaha mindenki a maga feje után ment, gajdolta az anyjától, nagyanyjától örökölt nyelven barbár dalait, akkor öntötte ki hülni tisztára súrolt asztalára ételét, amikor jólesett neki, azt írt és olvasott, amire csak kedve kerekedett.

Az uralkodó tisztában volt vele, ez így nem mehet tovább. Ajkán édes szavakkal addig magyarázott, amíg sikerült elérnie, hogy – csak úgy, a forma kedvéért – fogadják el: nem minden nyelv teljesen egyenértékű, bizonyos dalok előnytelenül torzítják az emberek száját, s ha mértéktelenül éneklük őket, tartósan rúttá, visszataszítóvá teszik az arcot – a lélekről nem is beszélve. Ezzel párhuzamosan néhány év alatt ésszerűbbé tették az étkezést is. Ahogy hígvult a leves, úgy sűrűsödtek a rendszabályok. Végül már csak a nap meghatározott órájában, nyitott ajtajú, utcára néző helyiségben fogyaszthatta el ki-ki az előre megsza-

Az
örega
v
a
g
yEgy alattvaló
naplójából

bott érendben előírt mennyiségű és minőségű adagot. Mindezt felügyelők ellenőrizték, a felügyelők étkezésekor a főfelügyelők gondoskodtak a szabályok tiszteletéről, s végül a főfelügyelőket egy központi tévélánc kameraszeme vigyázta, vagy ahol ilyet kiépíteni nem lehetett, onnét rádió-adóvevő közvetítette a harapás, rágás vagy szürcsölés egyenletes ütemű hangjait. A központban furfangosan programozott automata hang szólalt meg rendszertelen időközönként, s dörgő hangon csak ennyit mondott: „Látlak!”. A hatás sohasem tévesztette el célját.

Az olvasással azonban már igen sok baj akadt, mert többen arra vetemedtek, hogy betéve megtanulták és tudták őseik szent szövegeit, amelyekből naiv együgyűségükben éppúgy reméltek lágyan foszló kenyeret, kellemesebb időjárást, bőséges gyermekáldást, mint régi sebeik gyógyulását. Így aztán hiába ért el az állam jelentős energiamegtakarítást a fűtésre használt könyvekkel, az alattvalók csak nem felejtettek. Nem minden erély és igyekezet nélkül, de végül is siker koronázta a nemes törekvéseket. Kizárólagossá tették az újságok jelentőségét azzal, hogy több könyvet nem nyomtattak. A birodalom jó memóriájú egyedeit ugyanakkor arra kötelezték, hogy minél több I. Rapax Hirudot dicsőítő verset és dalt sajátítsanak el, s lehetőség szerint az általa elmondott beszédek legjavát bármikor szó szerint tudják idézni, azaz válják életük szerkesztésévé az a kozmikus szellem, amelynek igazi nagyságához ugyan nem tudnak felérni, de esetlen igyekeztük biztosíték az uralkodóhoz és családijához való feltétlen hűségükre.

Ezt szolgálta az a kitűnő elgondolás is, hogy évről évre nagyszabású versenyt rendeztek, amelyen önként jelentkezés alapján mindenki kötelezően elindult, szabadon választott témaként I. Rapax Hirudot éltető és hozsannázó műveket adott elő. A díjazás nagystílusára jellemző, hogy az életkor szerinti tíz kategóriában ezer-ezer győztest jutalmaztak, mégpedig azzal, hogy a kategória ezer utolsó helyezettjének teljes évi fejadagját megkapták. Ez a versenyszabály azután mindennél ösztönzőbben hatott, mert hamarosan sikerült leválasztani a társadalom egészséges részéről az életképtelenek és élősködők tízezreit, egyszersmind kiemelni az arra méltókat.

A vesztesek viselkedése – az az ügyben folytatott szociológiai vizsgálat eredménye szerint – széles skálát mutatott. Mintegy felük (pontosan 4711-en) fogcsikorgatva és könyöradományból élve bírta ki az egy esztendőt. Örvedetes, hogy ezalatt megédzették önértüket s a következő versenyen legalább a középmezőnyben végeztek, de nem egy közülük a győztes ezer örömein osztozott. Kezdetben jelentéktelen számú volt, de

később a második legnépesebb lett az a csoport, amelynek tagjai féllgális nyelvtanfolyamokon vettek részt, s ezt elvégezve, személyükben csatlakoztak a birodalom legnagyobb tiszta bevételeit jelentő exporthoz, jól példázva ezzel az I. Rapax Hirudo és más államok közti együttműködés hatékonyságát. Ők a legutóbbi kimutatás szerint 3802 főt képviseltek. A harmadik viselkedési kört kezdetben számosabban, a későbbiekben mind kevesebben választották. Ők részben a megfelelő jövedelem, részben rokoni vagy ismeretségi kapcsolataik hiánya miatt leszámoltak az arra illetékes hivatal megbízottai előtt földi életükkel; utoljára 987-ben állapíthatták meg számszerűségüket. Egykori halottak nevén jelentkeztek és élték leleplezésükig négyszázkilencvenketten. Hét személy szakított a hagyományos földi léttel, megalakította az ún. Virágnézők Egyesületét. A virágnézők meditatív úton elérték, hogy némi ipari és mezőgazdasági hulladékon élve, csupán szemlélődéssel töltsék napjaikat, s ha már végképp elunta az életet egyikük vagy másikuk, nem kellett egyebet tennie, mint örökre bemennie a táborhelyük mögötti barlangba. Sokáig külön bizottság foglalkozott ezzel az egyesülettel, de aztán felsőbb döntésre úgy határoztak, fölösleges időpazarlás az ügyekben alkotandó törvény részletes kidolgozása, hiszen kérdésük kihalásos úton hamarosan meg fog oldódni.

Mindössze egyetlen személyt jegyzett a szociológiai vizsgálat „statisztikailag elhanyagolható jelentőségű maradvány”-ként. Ő volt az öregember reggelként az újságosnál, akiről senki sem tudta, valójában hol és miből él, de még azt sem, hány esztendeje fogja el a napot az arra érdemesebbek elől. A legendák, amelyek róla keringtek, aligha rendelkezettek valóság-alappal, sőt egyre távolabb és távolabb vittek az igazságtól, mert egyesült bennük a népi ihletésű fantasztikum az előző századok átkos és csökevényes örökségével. Bár az illendőség tiltaná, az objektivitás megköveteli, hogy idézzünk ezekből néhányat, elsősorban módszertani hasznuknál fogva.

Árnyas augusztusi délutánon az egyik ház nyitott udvarán üldögélt az öreg és a lábát áztatta. Aztán gondolt egyet, ütött-kopott bográcsot hozott ki a házból, megtöltötte vízzel, hagymát metélt bele, sőt és paprikát szórt a lébe, alágyújtott, majd belelógatta lábait és vidáman pipázgatott. Arra ment az előljáró és megszólította:

- Mit csinál, bátyám?
- Főzdelek. Egy kis levest.
- Miféle levest?
- Marhalábszart.
- Hát aztán izletes lesz-e?
- Próbálja ki otthon, majd megtudja!
- S kinek főzi azt a sokat?

– Az éheseknek, meg annak, akiknek ki sem tudom mondani a nevét.

– Csak nem I. Rapax Hirudo öfelségére gondol?

– Maga mondta, rám ne fogja...

Máskor, lehetett vagy fél évvel ezután, amikor már az egész birodalom lázban égett, mert bölcs uralkodónk bibliai korát készült ünnepelni minden halandó, a következő jelenet játszódott le valamelyik hegyi falucskában az ottani vezető személyiség és az öreg között:

– Jöjjon ünnepelni, bátyám!

– No, miért, mi ünnepelnivaló van?

– Hát hol él maga, ha még ezt sem tudja? I. Rapax Hirudo, a mi bölcs uralkodónk hetvenesztendő – világsította fel a tudatlan öregot az ügybuzgó előljáró.

Az öreg meglepődött, de semmit nem szólt, csak leült az út szélére, lehúzta a csizmáját, komótosan maga elé tette, keresett egy kis ágacska az árokszélen, azzal kezdte el kotorászni a börtalp és a sarok érintkezésénél a lábballibe ragadt mocskot.

– Nem hallotta? Hetvenesztendő!

– Hm, hm – mormogott maga elé az öreg –, nem is tudtam, hogy ilyen sokáig eláll a gané...

A történetek, bár erősen kétes hitelek, úgy vélem, önmagukért beszélnek, s elegendő illusztrációul szolgálnak arra, miért kellett külön bizottságnak a tények nyomába erednie. Gondolom, nem véletlen, hogy a létrehívott szervezet élére engem neveztek ki... Így kezdődött el az a nagyszabású és alapos vizsgálat, amelynek egyes mozzanatai ugyan ma is tartanak még, de azért már közel teljes képet kaphatunk az eredményekről.

A nyomokat – technikai és szervezési okokból – legcélsebbnek láttuk indirekt módon felderíteni. Legelőször vizsgálatot folytattunk a halakban evők, feltűnően hallgatók, kényszeredetten lelkesedők, erőltetett arckifejezéssel vagy ütemtelenül tapsolók ellen. Ez azonban nem mindig vezetett megnyugtató eredményre, mert a vizsgált személyek egy részéről kiderült, hogy csak a rossz minőségű képfelvétel, megfigyelőink szemüvegére éretten gyenge szeme, a megfigyelték aznap hascsikarása, túlságosan szorosra húzott nadrágszíja, vagy más efféle mellékkörülmény hatott esetükben a nem kielégítő teljesítményre. A lanyha tenyérről tapsolók másik részéről viszont azt lehetett kimutatni, hogy ők szándékosan mímelik a mérsékelt lelkesedést, mert beépített embereink, s ezáltal vélik ösztönözni gyanúlan környezetüket véleményük leplezetlen kifejezésére. Egy harmadik népes csoport tagjairól elmondható, igaz ugyan, őket nem menti semmilyen alkalmi hátráltató körülmény, sem pedig a szervezetünkkel való tartozás, ellenben feddhetetlenség-

güket kellően bizonyítja, hogy a mi legbölcsebb uralkodónk legkedvesebb rokonságának tagja, s mint ilyenek, minden gyanú fölött állanak.

Remélem, kellően tudtam érzékelteni, milyen részletekbe menően alapos körültekintést követelt tőlünk a feladat, ezért is szolgál külön örömmre, hogy munkánkat siker koronázta. Hosszas kísérletezés után rájöttünk, hogy csupán azokat kell tüzetesebb vizsgálatnak alávetnünk, akiknek erős fény hatására csak a bal szemük kezd el vibrálni. Az ilyen személyeknek majdnem száz százalékról bizonyítható volt, hogy gondolataikban vagy tetteikben már régen munkálkodnak a birodalom és bölcs vezetője, I. Rapax Hirudo ellen. S ami – utólag legkevésbé sem, de akkor igen – meglepő volt, szinte valamennyien azt vallották, valóban ismerik az öregembert, tudnak életéről és történetéről, sőt maguk is továbbadták azok egyikét-másikat. Kapcsolataikat széles körben göngyöltették föl, a Fogánás Ünnepe-re, azaz I. Rapax Hirudo trónörökösének, nagyságban, bölcsességben és tetterőben egyedül hozzá mérhető fiának elméleti születési időpontjára, már a legvérmesebb reményeket is túlszárnyaló eredményeket tehetünk le az asztalra.

Mindössze a végső, a befejezést jelentő lépés váratott még magára néhány napig. Ehhez azonban előbb fel kellett derítenünk annak a bizonyos helységnek a főterét, ahol az öregember naponta kérdezősködik az újságosnál, be kellett mikrofonoznunk a bódé környékén lévő macskaköveket, fákat, üzemanyag híján veszteglő gépkocsikat, arra tévedő járókelőket, s ki kellett cserélnünk a hathatós vizsgálat érdekében a régi elárúsítót egyik bizalmas emberünkre, akinek hangja, alakja – már amennyi ebből a kis ablakon látszik – a megtévesztésig hasonlít az eredetire. Az egész munka, a kijelölt brigád becsületére legyen mondva, mintegy negyvennyolc órát vett igénybe, igaz, azzal a hatékonyságot gyengítő körülménnyel, hogy éjszaka étek a téren azok a lámpák, amelyekről az otlakók régóta már azt sem sejtették, hogy léteznek. Valamelyik éles fülű megfigyelőnk hallani is vélte az egyik ablakból a következő párbeszédet:

– Mégiscsak jó hozzánk a mi bölcs uralkodónk!

– Persze, hogy jó, de miért mondd azt, „mégiscsak”?

– Mert megengedi, hogy lássalak, amikor ki tudja, hányadik hűséges alattvalóját ölelem az ágyékomba.

– Most minek cifrázod? Egyáltalán, nem tudom, te miért örülsz ennek. Nekem jobb volt, amikor nem láttalak sem téged, sem uralkodónk képét a falon...

(Csak egy mellékmondatlal jegyzem meg: intézkedtünk...)

Eljött végre a nap, a várva várt hajnal, amelyet kameráink vigyázó szeme pásztázott a még kihalt téren. Méltóságteljesen gördült be az újságos teherautó, átnyújtották emberünknek a napi- és hetilapok madzaggal átkötött vaskos csomagjait, külön féltő figyelemmel helyezték kezébe a Jelszó című újságot, s miközben munkatársunk remegő kézzel bontogatta a kötegeket, az izgalom tetőfokára hágott. Egyik

idegesebb álcázott fa belerúgott az épen arra tévedt, lábát emelő kóbor ebbe, de ezenkívül minden és mindenki néma csöndben várta a nagy pillanatot, még az étkezésre szánt, apró, barnásszürke madarak is elfelejtettek csipelni.

Tenyerünk valósággal ráizzadt a fémre, természetellenesen hajlított kezünk, lábunk zsibbadt már, amikor a tér délnyugati sarkán végre feltűnt az öreg. Egyenes derék, kalapját legényesen fejébe csapva, valami furcsa, öntudatlan méltósággal közeledett (eközben néhány mikrofonunkat végképp használhatatlanná tette imént már idézett csizmájával), odalépett az újságosbódé ablakához és fenyőpálínkától enyhén illatos hangon feltette szokásos kérdését:

– Jó reggelt! Megnézhetném a Jelszó című napilapot?

– Tessék parancsolni – nyújtotta felé emberünk az újságot, mialatt egy pillanatra sem vett le szemét az öregről.

Az szokásához híven kihajtotta az első oldalt, átfutotta a szalagcímekeket, egykedvű közönyösséggel csak felületes pillantásra méltatta I. Rapax Hiru-

do aznapra esedékes derűs mosolyát, kényelmesen összehajtogatta a lapot, s kissé megköszörülve torkát, e szavakkal adta vissza:

– Köszönöm, de nincs benne, amit én keresek.

S ekkor következett a nem várt fordulat. Az öreg, mint aki jól végezte dolgát, éppen készült sarkon fordulni, miként azt már annyiszor megtette hónapok, évek hosszú során. Azonban ezt a pillanatot akkora jól ismerte már emberünk, aki több napig gyakorolta, mikor és milyen hangsúllyal kérdezze:

– Miért, hát mit tetszett benne keresni?

Az öreg meglepődött, ami nem is csoda, hiszen ezt, amióta idejár, még soha senki nem kérdezte tőle, de zavarában azért így válaszolt:

– Egy gyászjelentést kerestem.

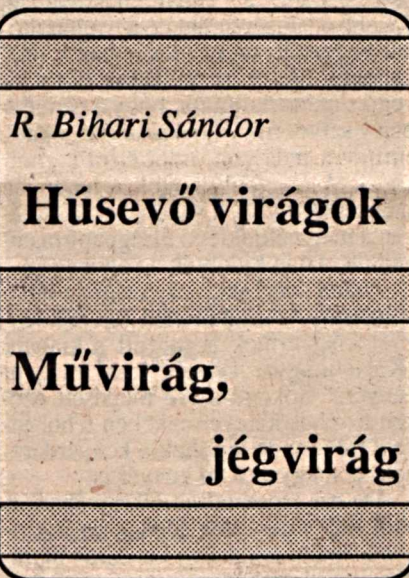
– Gyászjelentést? Azt ugyan rossz helyen kereste, bátyám, mert az nem elől van, hanem hátul!

– Amit én keresek, az az első oldalon lesz – mondta az öreg, s ezzel ott hagyta leasett állú emberünket, aki minden más válasza számított, csak éppen erre nem.

S ekkor nagy hibát követtünk el, amit ma is pirulva vallok meg. Azért,

hogy az öregnek még a bajusza alá morgott mondatait se vesztítsük el, hagyjuk, hogy a mikrofonnal bőven spékelt téren végigballagjon és ilyenmiket hallasson: „Mit keresek, még hogy mit keresek?!”. Amint befordult a szűk mellékutcába, két munkatársunk sebtiben utánaíramodott, de már nyomát sem lették. Bezörgettek minden, a térhez közel eső házba, majd a távolabbiakba is, végül módszeresen még egyszer végigkutaták a helység összes épületét, de az öregembert mintha a föld nyelte volna el. Ráadásul nemcsak egyszerűen nem találták, hanem senki nem is tudott róla, s így személyéről még a legkormönfontabb kérdésekre sem gyarapodtak adataink.

Másnap hiába vártuk azon a téren, viszont a birodalom százötvenhét helységéből jelentették ügyeletes megfigyelőink, hogy él ott egy ravasz tekintetű öreg, akinek az a kedvtelése, mint a mi öregünknek: hajnal hasadtakor megkocogtatja az újságosbódé ablakát, azzal, megnézhetné-e a Jelszó című napilapot. További feladatunk lenne kideríteni, hogy miért adják mindannyian vissza azzal a megjegyzéssel, hogy köszönik, de nincs benne, amit keresnek...



Ő csak beszél és beszél. Rögtön még hinni találok, hogy a természet nagy rajongója, mert megeresztett szóáradat-kísérettel vezet egyik szobából a másikba; asztalhoz, szekrényhez, vitrinekhez ráncigál, és szorgos ki-bekapcsolással mutogatja két évtized alatt összehappolt rovargyűjteményét, kitömött madarakat, madárfészkeket, tojásokat. [Azzal a barlangbúvár urával az egész bioszférát behordták ebbe a lakásba. Ez itt egy biobazár. Ók vajon hol fekszenek, esznek, laknak?]

Lelkes beszéde, mint a vízbe dobott balta merül alá, amikor felismeri képemen a feltűnő közömbösséget. Megszakad a múzeumkísérői szöveg. Nekitámaszkodik a bútoroldalnak és elhallgat.

Oldalra borított fejjel néz rám, arcára felsminkel néhány lelkiállapotot. Futurista tekintet: öröm, boldogság, szerelem, gúny és flegma. Megadta a szó jogát. Elkezdtem:

– Mi szerelmesek voltunk egymásba.

– Voltunk? – Ismételte meg nyomatékosan.



– Régen, amikor minden vakációban szegényes felszerelésekkel kószáltuk a hegyeket, mindenben értettük egymást és tökéletesen egyformák voltunk...

– Egyformák voltunk? – Mondta be újra a refrént.

– Igen... azzal a különbséggel, hogy én fiú voltam és te lány.

– Lány. Hát ez nagyon jó.

– Mi az, a visszhang is a természetgyűjteménybe tartozik?

– Nem. Csak meglepődöm a múlt időbe tett kijelentéseiden: „szerelmesek voltunk” meg „egyformák voltunk!” A „lány” az igaz. Az voltam.

– Szerelmünk elmúlt, vége... emlék... kialudt tűz, ne akarjuk felszítani. Férjed van és nagyon jó, hogy az nem én vagyok. Most én lennék a te nagy tévedésed és viszont. A természet utáni rajongásunk volt az, ami már-már örökre egyberázott volna bennünket. Amikor élve boncoltad azt a szerencsétlen békát, akkor rettenetesen kiábrándító voltál. Akkor lett vége.

– Hallottál te már olyasmit, hogy szemléltető módszer? Ezer elmondott

szónál is jobban, a látottak maradtak meg az emlékezetben.

– Hogyne, főleg te maradtál meg a gyerekek és az én emlékezetemben: a kis szadista tanárom, micsoda élvezettel szedte azt a düledt szemű nyirkost... Eleinte csak a köveket gyűjtöttem meg a növényeket. Szerelmes voltam egy lányba, ameddig ő egy szál margarét volt a hegyi kaszálon és nem igyekeztem megtudni róla semmit... A szerelem nem mikroszkóp, nem gondolkodó agy, nem fényes kirakat vagy vitrinablak, nem formálható plasztulin, nem művirág, nem jégvirág...

– Szentimentális! – Jelentette be, mint orvos a diagnózist. Nem vagy te túlzottan érzelmes? Szeretem a természetet – hogy melyikönk jobban, azt nem lehet lemérni.

– Nagyon igaz, így van. Ez egy házasság, ez a lakás egy állatemető. A szerinted gyönyörű, színpazar, beablakozott lepkegyűjtemény a hősök sírja: sorba legyilkolt, mint a maszüllett bárány ártatlan élőlény, névvel és dátummal megtisztelve, hátukba szúrt gyilkos dróttal.

Reform több dioptriával...

Fereteges tempóban telt az utóbbi egy-két évünk. Minden nap újabb és újabb változást hozott, még a szél is reformszólamban fútyult. Szegény nemrég halt apósom, ha ezt megérhettem volna! Tán el se hinné amit a pártokról, a hadseregről, a munkásorségról, a vegyes vállalatokról, a kft-ről, az átértékelt történelemről meg a nyilvánosságáról mesélnék neki.

Nem is mernék arra vállalkozni, hogy minden reformot felsoroljak, mert félek se vége, se hossza nem lenne. (Ettől félek egyébként is: az egyes változások hosszának alakulásától, no és a végük beláthatatlanságától...) Aztán meg, ha el is sorolnám a sok-sok változást, mit gondolna ha utána a Mámmal beszélne?

Nyugdíjas anyósom, aki 'hál Istennek megérte a várva várt reformokat, tudom; így számolna be neki: változtak az árak, változott az életszínvonal – az övé már elérte a háború utánit –, változtak még az emberek, tegnap erre mondták, hogy jó, ma meg arra. (Szemüveggel ugyan, de lát, amit lát...) A vasárnapok pedig, Papa, nem a rantott hús jegyében telnek, mint régen.

Mit tudnék ehhez hozzáfűzni? Sajnos, nem kell glosszálnom ezt a beszámolót, ma már csak egymás közt beszélgetünk a változásokról. A minap, egészen bizakodó hangot ütött meg. Mégis lesz ajándék az unokáknak – mondja alázkodó örömmel –, kapott az államtól kétezer forintot... Képzelm, azt mondják, hogy felemelik a nyugdíját, elérheti még az ötezer (!) forintot is! Azt ígérték – csillan meg a remény a szemében –, hogy még jövőre rendezik a dolgot, legalább is már nyolcszáz forintot kilátásba helyeztek.

Mondtam is neki: – Mama, láthatja, itt az Ígéret Földje, csak hogy keskeny út vezet odáig...

(Én mért szavakkal vigasztaltam volna?)

TE.

Buszon

Esik az eső. A busz majdnem tele, az emberek szorosan egymás mellett állnak, a levegő kevés, az is vízpárával teli. Mindenki némán áll, a kezek szatyrokat markolásznak és senkit nem érdekel senki. Illetve... Az egyik megállóban sokan szállnak le, de még többen szeretnének följutni. Nagy a tolongás, de lassan mindenki a busz védőszármái alá kerül. Ekkor a már feljutottak észrevesznek az út másik oldalán egy középkorú hölgyet, ki kétségbeesett integetéssel kéri a sofőrt, várná már meg. De a forgalom nagy, az eső esik, a hölgy ázik és a busz már indulna.

- Megvárja – vélekedik egy hang.
- Nem hiszem – kontráz egy másik.
- Szegényke – mondja egy öreg néni – tiszta víz. De jó lenne, ha megvárná...

Úgy látszik ezen a buszon érző lelketű egyének utaznak, mivel a legtöbben ezen a véleményen vannak. Hisz mindenki kerülhet ilyen helyzetbe. Szolidaritást vállalunk a hölgygel és némán szurkolunk sikeréért.

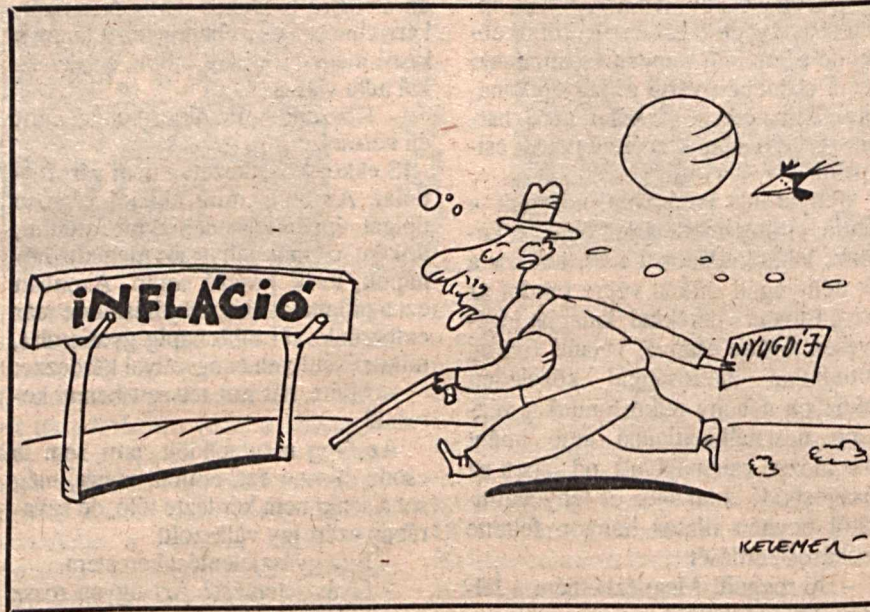
Végre! A hölgy átért, a sofőr megvárta s így felszállhatott. Mindenki mosolyog, a szemek csillognak, egy fiú átadja a helyét az öreg néninek. Tavasz költözött a szíveibe. S ekkor a fordulat. A hölgy biccentett a sofőrnak majd benyúlt a táskájába, kivett egy karszalagot, felhúzza s így szól:

- Jegyeket és bérleteket kérem ellenőrzésre felmutatni!

A tavaszt a tél váltotta fel, a mosolyok elhervadtak, a fiú ellenségesen pillantott az öreg néniire. Istenem, hova tűnt a sok virág?

Be vagyunk csapva.

Óvári Zsolt



„Kicsi magyar kenyér”

A közelmúltban rettenetes álmom volt. Katona voltam s vitték ki a front-ra, mint 1942 júniusában. Amikor felriadtam, nagyon hosszú ideig nem tudtam elaludni. Végiggondoltam mind ezeket s magam előtt láttam síró családomat, a „hat ló vagy negyven ember” feliratú vagonokat, akácvirágot a katonasapka mellett, a sápadt arcokat, síró aszonyokat és gyermekeket, utolsó pillanatban csomagokat elfogadó katonákat, s vagonajtókban ülő, lábukat lefogató katonákat.

A hosszú vonat mellett tisztek és táborigazgatók sétáltak, míg egyszerű emberek nagyot fütyentett a vagonosor elé kapcsolt mozdony, hangos kiáltással, hogy felszállni s pőfékelve elindult a hosszú szerelvény. Sapka- és kendőlobogtatás, aki tudott, még futott a vonat mellett.

Másnap már valahol a Vág völgyében vitt bennünket a vonat, miután Komáromnál átmentünk a Dunán. Még Komáromban feladtam egy levelet családomnak. Gyakorta fél napot is állt vonatunk egy-egy állomáson s még az is tiltva volt, hogy ilyenkor leugráljunk és megtöltsük kulacsunkat friss vízzel. Rendszertelen volt az étkezésünk is, mert nemegyszer majd-

nem dél volt, amikor megkaptuk a reggelit s utána hamarosan az ebédet, hogy a vacsora elmaradjon, vagy egy darabka szalonna legyen a két napra kiadott kenyér mellé, mely alaposan összeszáradt a kenyértarisznyában. Kisebbségünket a vagonajtónál végeztük, melyet az utánunk lévő vagonra, illetve az ott ülőkre vitt a levegő s utána hallottuk, hogy a nem éppen szívderítő „bakaimádságokat”, ami nem más volt, mint cifra káromkodás. A nagyobb dolgokat, ha éppen szükségessé vált, a vagon egyik sarkában a még nálunklévő újságpapírra engedték, aztán kidobták a vagonajtón.

Utána már Lengyelországban járt a vonatunk. A vasút mellett sok-sok lengyel kisgyermek ácsorgott s kiabált: „Kicsi magyar kenyér, kicsi magyar kenyér!” Sokunk szíve megesezt ezeiken az éhes kisgyermeken s hol innen, hol onnan repültek a kenyérdarabok, nemegyszer fél kenyér is.

De ezt tapasztaltuk Ukrajnában is, ahol már éltés öreg férfiak és asszonyok rimánkodtak egy kis darab maradék kenyérért. Mert itt már láttuk a kolhozokat és szovhozokat. Félünk is tőle, hogy mi lenne, ha nálunk is így élnének az emberek. Csak akkor még nem hittük, hogy valamikor nálunk is lesznek éhezõ emberek. Mert voltak a háború után s nemcsak napjainkban is.

Korábban egy-egy cigarettát kértek egymástól az emberek. Azonban ma már tapasztaltam, hogy idős férfi vagy asszony nem tudta kifizetni a fél kiló kenyér és fél liter tej árát. De a boltban mindig akad valaki, aki pótolja a vásárolt áru hiányzó árát. Mert nálunk is fokozódik az elszegényedés.

Ilyenkor gyakorta az jár az eszemben, hogy még nálunk is arra kerülhet sor, hogy de jó lenne „egy kis magyar kenyér”. Mert sok családnak nem jut kis cipőre, kis ruhára, hogy boltban vásárolja meg. Helyette mind gyakoribb lesz, hogy a gyermekek egymástól vagy rokonoktól öröklik, a felnőttek pedig a KGST-piacon, vagy a turkálókban igyekeznek beszerezni a legszükségesebbeket. Talán kevesebb lesz majd a kukákban az odadobált „kicsi magyar kenyér,” melyeket a háború idején mi dobáltunk ki a vagonokból a vasút mentén integető, kérő, esdeklő lengyel és ukrán kisgyermeknek.

Kiss József

Ingyenleves és kolbász

Hallgatom a téli országgyűlési beszámolókat. Szívszorító adatok záporoznak szegény fejemre. Fel-felsőhajtok. Fel-felsőhajt a gondterhelt Tisztelt Ház is. Az objektív tévékamera közel hozza hozzám a szobámba az ország gondjait. Söhajtozik az ország. Azon, hogy az új szociális csomagterv szerint naponta 300 000 ember szorulhat az egy tányér ingyenlevesre. Hogy a gyerekes családok 62 százaléka nem lesz képes a gyerekeit (gyerekeit) kielégítő módon ellátni sem anyagi, sem egyéb javakkal. Három székesfehérvári városnak, 300 000 embernek nem lesz mit ennie nap nap után. 300 000 tányér leves hiányzik majd naponta Európa területén asztaláról. Nem is szólva a levesbe való füstölt csülökről, kolbászdarabkárról vagy szalonnabőrkeréről. Na és akkor még hol van az úri világban szokásos második fogás, és hol az uram bocsái harmadik, a sütemény, a gyümölcs, a sajtocska. A vitamin. Az élet vitaminja. Az életkedvünk vitaminja.

Hallgatom a beszámolókat és rendületlenül söhajtozom. Söhajtozom azért, mert noha a torkunkon a kés, mégis tovább folyik az ország kíméletlen és lélek nélküli szétlopdokodása, ami végső soron a 300 000 tányér leves országához vezetett. No nem a nagy és régi zsiványok nagy és régi rablásaira, zabálásaira gondolok. Őket majd elviszi a hátán az ördög, vagy ha az nem is jön értük, de a forintmilliárdokkal elszámoltatott bíróság mindenképpen. Én most a kis tolvajoktól félek. A közömbös kis lopkodóktól. Attól a dolgozótól félek, aki a munkahelyén továbbra is pazarol és továbbra is hazalop minden apróságot. Ahogy negyven évig csinálta. Nem kapcsolja le a munkahelyi véceben a villanyt, holott hétágra besüt az isten szent napja az ablakon. Nem kapcsolja kisebbre a fűtést a munkahelyi szobájában, inkább izzad, és vadul szelöztet. Attól félek, aki a most divatos egyenruhát, a bőrdzsekit és a farmer nadrágot hordja, de természetes mozdulattal hajítja el az utcán a használt papírzsebkendőt és a cigarettacsikket. Szemetel a saját orra alá. Aztán nem érti, hogy mitől romlott meg a közérzete. Nem segít az utcán a rászorulóknak, nem adja át a helyét a várandós kismamának és a köszvényes öregemberek, durván, pimaszul közlekedik, vásárol, beszél, cselekszik. Ő a kis tolvaj, aki lopja egymás iránti bizalmunkat, türelmünket, jóérzésünket.

A 300 000 tányér ingyenlevesért persze, nem ők, a kis tolvajok a felelősök. De azért az egy szem karika kolbászt, ami abba a levesbe kerülhetne, azért igenis ők. Híj lesz-e az ingyenleves, vagy úszkál-e benne némi tartalom? Rajtunk is múlik. A közösségi vagyion nem ellopása, a villany lekapcsolása, a fűtőtest elzárása, a szemetelés nem engedése, a kulturált emberi kapcsolattartás mind-mind egy karika kolbász a híj ingyenlevesbe. Európa asztalánál.

Un bouillon à la Hongrie.

– káká –

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.05: Hangszemle. 8.20: A Magyar Rádió debreceni és pécsi szerkesztőségének műsora. 8.50: Külpolitikai figyelmű. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: Cigány népdalok. 11.25: A Szabó család. 12.45: Válaszunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Öt kontinens egy éve. 14.45: A Molnár Dixieland együttes játszik. 15.00: Szórol szóra. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Dallamok nyomában. 16.45: Labirintus. 17.00: Hazai vendégművészek. 17.30: Beszélgetés zenéről. 17.50: Száz alakba... Petőfi Sándor versei. 17.55: Ipargazdák. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 19.40: Erdélyi táncok. 19.50: Újraolvastva. Eötvös József: A Karthauzi. 20.00: Maholnap. 21.00: Diszkotéka. 22.00: Hírvilág. 22.30: Kabaré Kft. 23.30: Haydn: C-dúr szimfónia.

PETOFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Idősebbek hullámhossza. 10.00: Útkalauz üdülőknek. 10.05: Hajszygók. 10.20: Operaságok. 10.50: Peres, poros iratok. 11.05: Bioritmus. 11.25: Gramofonszárak. 12.10: Hallgató-nóták. 13.05: Nostalgiahullám. 14.00: Lelátó. 14.30: Az illem nyomában... 15.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 15.20: Magnó-ról magnóra. 16.00: Játék tízezer forintért. 17.05: A mi utcánk... A Váci utca. 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Telis-telefonlát. 19.35: A Poparisznya dalából. 20.30: Egy hajóban. 21.05: A csatlós. Veres Péter novellafüzete rádióra alkalmazva. 21.25: Countryvilág. 22.00: Más-világ. 23.20-0.14: „Az éjszaka a szerelem” – könnyűzene.

BARTOK RÁDIÓ: 9.15: Hans Haselböck hangversenye a Bécsi Orgonán. 9.52: Két fűvösötös. 10.20: Féltretecs. Esa Sariola finn író akusztikus története. 10.50: A Cseh-szlovák Rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 11.57: Radioton korongokról. 12.05: Luisa Müller. Részletek Verdi operájából. 13.00: Hallgassunk újra! 14.00: Valerij Afanasjev zongora-hangversenye a bécsi Mozart Teremben. 15.35: Szimfonikus zene. 17.03: A The Scholars együttes hangversenye a 6-os stúdióban. 18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: Tévelygő asztrológus vagy a modern tudomány előfutára? 885 éve született Robert Bacon. 19.35: Farkas Ferenc műveiből. 20.20: Romantikus muzsika. 20.59: 300 éve mutatják be. Purcell: Dido és Aeneas. Háromfelvonásos opera. 21.59: Ormándy Jenő vezényli a Philadelphiai szimfonikus zenekart. 23.04: Rádiójáték-Szín.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezddik a nap: hírek, hírmagyarítások, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Rádióegyetem. 9.30: Hölgyválasz. 10.00: Hírek. 10.10: Kommentár nélkül. 10.40: Könyvszemle. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Autórádió. 12.40: Hobbis. 12.50: Pánzi magyar figyelmű. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: A politikai gondolkodás története. 13.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.50: Mérégen. 14.00: Hírek. 14.10: Kommentár nélkül. 14.40: Könyvszemle. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Rádióegyetem. 16.30: Hölgyválasz. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: A politikai gondolkodás története. 18.50: Mérégen. 19.00: Hírek. 19.10: Szerkesztők fóruma. 19.40: Figyelmű. 20.00: Hírek. 20.40: Kelet-európai szemle. 20.50: Keresni és találni. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késo esti kiadása. 22.30: Hölgyválasz. 23.00: Hírek. 23.10: Szerkesztők fóruma. 23.40: Figyelmű. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Kelet-európai szemle. 0.35: Keresni és találni. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.50: Képpújság. 8.55: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.00-9.45: Szünidei matiné. 9.00: Kincskereső kisködmön. Ifjúsági filmsorozat. 9.20: Miska mackó és a többiek. Szovjet kisfilm-sorozat. 9.45: A jegesmedve birodalma. Angol ismeretterjesztő filmsorozat. 10.40: ZOOM – Your English Magazin. 11.10: Szép hangok özőne. Angol filmsorozat. 12.35: Mozgó. 12.45: Képpújság. 16.10: Hírek. 16.20: Csillag-szóró. Cseh-szlovák könnyűzenei műsor. 17.05: Négy nap tévéműsora. 17.15: A bolygó, ahol élünk kell. Kanadai ismeretterjesztő filmsorozat. 17.55: Hanuka istentisztelet. Kb. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lotószórolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Szomszédok. 20.35: Reklám. 20.40: Híradó. 21.25: Reklám. 21.30: Képes nóták a Neoton Famíliával. 22.00: Volonté. Portréfilm. 22.40: Híradó 3.

TV2: 16.00: Képpújság. 16.15: TV2. 16.25: TS '89. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. Egri János műsora. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.53: TV2. 19.00: Főnix botrány. Cseh-szlovák társadalmi dráma. 19.57: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Nap-

zárt. 22.15: Belfogor, avagy a Louvre fantomja. Francia tévéfilm-sorozat. 22.42: TV2. 22.45: Nézőpont. Kb. 23.15: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az albérlő. 9.30: Tájak és emberek. 10.00: Boldogok a gyengédek – A hegybeszéd mint politikai alternatíva? 10.30: Nyolcvan nap alatt a Föld körül. Amerikai Tv-film. 12.00: Franz Seraph Zwink, a freskófestő. 12.45: Univerzum – Farkasok Kanada sarkvidékén. 13.30: Hírek. 13.40: Trükkdoboz. 13.50: Homokszita – Angol film. 15.35: Niklaas, a flandriai fiú. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Családi játék. 16.55: Mimi tv-híradó. 17.10: Egy elbűvölő lány. 18.00: Laura és Luis. 18.55: Mexikó leggyorsabb ege. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Üdvözljük Harald Juhnke klubjában. 21.45: Oldalpillantások. 22.00: Videotéka – Zsineg Írországból – Stefan Kamare tv-játéka. 0.05: Mike Hammer – Krimisorozat. 0.50: Hírek. 2. műsor: 16.30: Művészlexikon. 16.35: Akkoriban. 16.40: A boldog család. 17.30: Az albérlő. 18.00: A tökéletességet keresve. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Vidám kerületi bíróság. 20.15: Visszapillantás az év sportjára. 21.15: Spektrum – Tízino világszínháza. 22.15: Tv-híradó 2. 22.35: Válogatás a 10. évfordulóját ünneplő Centrál kávéház műsorainak legjavából.

RTL PLUS: 8.00: A légzőcsövök világa. Rajzfilmsorozat. 8.20: Diplodok. Rajzfilmsorozat. 8.45: Gadget felügyelő. Rajzfilmsorozat. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Teletub. 11.00: A légzőcsövök világa. 11.25: Dennis. Rajzfilm. 11.35: Népi muzsika. 12.30: Tánc. 13.00: Műsorismertetés. 13.05: Teletub. 13.30: Kaliforniai klán. Családsorozat. 14.15: A Springfieldek története. Családsorozat. 15.00: Az északnyugati átjáró. Amerikai kalandfilm. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk. 17.55: Hírek. 18.00: New York órangyala. Krimisorozat. 18.45: Híradó. 19.00: A hétmillió dolláros nő. 20.15: A 214-es repülőszázad. 21.10: Szerellem a hátsó ajtón. 22.40: Hírek. 22.50: Pár dollárért. Francia–olasz–spanyol western. 0.30: A 214-es repülőszázad. 1.15: Aerobic. 1.20: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezd. 8.00: Egyvéc. Könyvzenei koncertek, klipek, filmek, interjúk, divat, művészet. 14.30: Forró drót. Könyvzene angolul és németül. 15.30: Profil. Nagy zenészek egy órában. Ma: a Police. 16.30: Hullámhossz. Élő telefonos zenés műsor. 18.30: Nino Firetto klipműsora. 19.30: Idő-lánc. A tavalyi év klasszikus akció- és sci-fi sorozataiból. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Klasszikus filmek. 22.00: Hírek, időjárás, golf. 22.15: Új csillag született. 0.10: Hírek, időjárás. 0.20: Egyvéc. 1.20: Idő-lánc. 1.50: Egyvéc. 2.00: Műsorzárás.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Jelenidő. 17.20: A montreali énekstálibozó. 17.50: Konyhatitkok. 18.20: Számok és betűk. Játékos vetélkedő. 18.40: Falu a felhők között. Gyermekműsor. 19.00: Utazás. TV-turisztika. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papíros. 20.00: Egészségünkre! Orvosi műsor. 21.05: Észak-Dél. 21.30: Stripitúz. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Hiányjelke. 23.45: Oceaniques. Kulturális magazin. 0.15: Frankofón terület. 0.45: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jég reggelt a SATI-gyell. 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Közkórház. Családsorozat. 9.20: Egészségvédő. Horoszkóp. 9.30: Műsorismertetés. 9.35: Szomszédok. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévéből. 10.30: Salome. 12.15: Piaci ület. 12.30: Szerencsekerék. 13.00: Tévétörsde. 14.00: Műsorismertetés. 14.05: Garfield. Rajzfilmsorozat. 14.30: Konyhai ület. 14.35: Süssünk, süssünk. Horoszkóp. 14.40: Közkórház. Családsorozat. 15.30: Tévéből. 15.55: Az arany lóvés. 16.05: Füstölő coltok. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Utazási ület. 17.45: Műsorismertetés. 17.50: Berregerék. Családsorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Törvölt John, az orvostudor. 20.25: Időjárás. 20.30: Cagney és Lacey. 21.25: Hírek. 21.30: Christine, a trónörökös. 23.00: Hírek. Sport. Időjárás. 23.10: Témák. 23.40: A fekete kobra. 1.10: Műsorismertetés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Napraforgó – sorozat gyermekeknek. 9.00: Iskolatelevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztottak – nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek – Elmulasztottak – nézzék! 15.15: Éjszakai program. 16.30: Magyar híradó. 17.15: Tv-napló I. 17.35: Sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Filmsorozat. 19.10: Rajzfilm. 19.17: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Panoráma. 21.05: Vetélkedő. 2020: Tv-napló III. 22.40: Angol nyelvű hírek. 22.45: Éjszakai program. 0.45: Hírek. 0.50: A pénteki műsor ismertetése. 2. műsor: 16.55: Műsorismertetés. 17.00: Hírek. 17.05: Tv-naptár. 17.15: Iskolatelevízió. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Dalmáciai körzeti program. 19.30: Tv-napló. 20.00: Szórakoztató program. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 21.25: Művészeti est. 22.55: A pénteki műsor ismertetése.

Az RTL Plusz, a SUPER Channel, a TV5 és a SATI műsorát részletesen közli a Telehold.

Ahol a Pol-Pot még virágzik

II. Árnyékbokszolás a hivatalokkal

Gyakran hallani, olvasni arról, hogy az ország műemlékeinek legtöbbje azért megy tönkre, mert nincs pénz felújításukra, karbantartásukra, üzemeltetésükre. Talán, ha másért nem, de ezért is fel kellene karolni mindazokat, akik saját szakállukra vállalják egy-egy ilyen épület rendbe hozását, felújítását, s nemcsak a tisztelet, de a köszönet is kijár érte, ha mindezt nem az állam kasszájából teszik, hanem saját zsebből. Ám erről a szegedi államigazgatás korántsem így vélekedik. Benke Zoltán magánvállalkozó még 1983 nyarán másfél millió forintért vett Szeged belvárosában egy olyan telket, amelyen egy 1861-ből származó romos épület állt. Tervei szerint vállalta, hogy ezt a házat eredeti állapotba helyezi, s így nemcsak az ő álma válhat valóra, hanem a város is gazdagodik egy romantikus stílusú kereskedőházzal, abban egy hangulatos miniszállóval. Az Oskola utca 7. számú ház idegenforgalmi szempontból a legkiválóbb helyen van. Az Oroszlán utca felőli bejáratot kihasználva presszót és minipanziót tervezett a Keceli Szólfűrt Tsz-szel közösen. A szállókában amúgy nem dúsulók Szegednek ez mindenképpen előnyös lehet. Már-már úgy nézett ki, hogy minden rendben, elkezdődhet a munka, mikor 1984. május utolsó napjával határozat született: „...7,6 méter utcai beépített szélességgel a földszinten presszó, az emeleten panziót magába foglaló épület építésére vonatkozó elvi engedély kiadását... elutasítom.” Ezt az építési és közlekedési osztály vezetője azzal indokolta, hogy az Oroszlán utca teljes szélességében MESZÖV-beruházás lesz, amely keretében szintén üzemeltetendő lakásépítés valósul meg. S ettől kezdve Benke Zoltánt azok közé az állampolgárok közé sorolták, akik csak akadékoskodnak. Mert Benke nem tudott belenyugodni abba, hogy az időközben az OMF műemlék jellegű építményé nyilvánított tulajdonát megcsorbítsák. Alig két hónap telt el, amikor értesítést kapott, jelenjen meg a kisajátítási tárgyaláson. Levelek, kérelmek, fellebbezések, panaszlevelek zuhataga indult el – mindhiába: a telkének egy részét megcsorbították. A fő indok így hangzik: „A szóban lévő földrészeletet városrendezési, városképi, műemléki és műszaki okokból egységesen kell beépíteni, így előre megállapítható, hogy a közérdek szempontjából is jelentős szövetkezeti beruházás miatt kérelmező nem valósíthatja meg építési szándékát...”

Hát nem tudom, honnan tudták a tanácsnál előre megállapítani, hogy a Benke Zoltán-féle terv nem felelt volna meg a városrendezési, városképi, műemléki és műszaki okokból is egységes beépítésnek. Mert azóta a MESZÖV-beruházás befejeződött, s úgy tűnik, a közérdek korántsem érvényesült. Ugyanis a határozatokban orvosi rendelőre, üzletházra, többlakásos lakóépületre hivatkoztak, s most nézzük meg, mi valósult meg mindebből:

Az épület szerintem egyáltalán nem illik abba a környezetbe, ahol a szegedi nagy árvíz idejéből fennmaradt ház áll. Ezenkívül orvosi rendelő nem működik a házban, tőle 200 méterre alakították ki egy ügynevezett „receptfelíró”. Ezen a területen az üzletháznak nyoma sincs, csak egyetlen üzletnek, amelyet a tulajdonos bérebe adott. A beköltözött lakosok körében is érdemes

széjjelnezní: két lakás is jutott Ocskóknak, majd egy orvosnak – ennyi a Benke telkéhez tartó részen.

De ki is az az Ocskó? Ocskó Imre már 19 évesen FMSZ-elnök volt Kistelekben. Amikor az '56-os zúrók kezdődtek, felutazott Pestre, s azt mondják, lógó orral tért vissza, s még a pártkönyvét is elégette. Volt munkatársai kitagadták, mert úgy gondolták: „Itt neked semmi keresnivalód nincs!...” Majd az október végi napokban az elvtársak megkeresték, mondván: „...nem lehet ilyen könnyen utól a pártól szabadulni. Aki egyszer ide belépett, az egy jó darabig köztünk is marad...” Innen kezdve már egyenes volt az út a karrierhez. Ismét a Földműves Szövetkezet elnöke lett, később áfész-elnök, s végül – ahogy mondják – Szabó Sándor, Komócsin utódja, „behozta” Szegedre MESZÖV-elnöknek. Hogy mi köze mindennek a belváros szívében lévő telekhez? A jelenleg 6 hónapos felmondási idejét töltő tanácselnök, aki korábban a városi pártbizottságon dolgozott, jó cimborá, hiszen Ocskó jól ismer, mert Csonka István is MESZÖV-dolgozó volt. Mégpedig annak a dr. Fantoli Istvánnak az osztályán dolgozott, aki a lakás-gazdálkodással volt megbízva, s akinek szintén jutott két lakás ebből a legújabb MESZÖV-beruházásból. (!) És mivel Benkének nincsenek ilyen jó ismerősei – alulmaradt a viaskodásban. Mert ők azt is el tudták intézni, hogy az Országos Műemléki Felügyelőségtől engedélyt kapjanak a kisajátításra még akkor is, ha a törvény így szól: „A védett építmény védeltsége kiterjed az építményhez tartozó földrészeletre (park, udvar), támfalra és melléképületekre is...” Aztán azon is el lehet gondolkodni, hogy Ocskónak milyen érdeke fűződhett a városi tanács akkori elnökéhez, meg az építési és közlekedési osztály vezetőjéhez, valamint a megyei tanácshoz, a városi pártbizottsághoz, s hadd ne soroljam tovább kiköz – hogy Benke összes fellebbezésére visszautasítási választ kapott.

Ilyen adatok birtokában nem nehéz eldönteni, miért nem tud még ennyi év után sem belenyugodni a tulajdonos, hogy – 350 ezer forintos kártalanítás után is – telkét megcsorbítsák.

A bosszú utolérte 1989-ben is, csak azért, mert egykoron nem fogadta el a jó tanácsot: kít keressen fel, aki majd közli, mennyit borítékoljon. Persze erre bizonyítottan nincs, nem is lehet, hiszen az egyetlen tanú maga az ügy főszereplője. Vádaszkodás – tanúk nélkül? Legutóljára három hónapja figyelmeztették: „...én már akkor megmondtam neked, mi a megoldás...” Magyarul, ha Benke „tejel”, mégsem került volna a MESZÖV birtokába a terület egy része, vagy legalábbis a további piszkálódást abbahagyják. Mert ezzel nem ért véget a huzavona, továbbra is a figyelem középpontjában maradt Benke. Csakis így történhetett, hogy ily hamar észrevették valakik: óriási hibát követ el – engedély nélkül kezd építkezni a megmaradt ház tetőtérében. De ez már egy külön „misét” érdemel...

Szilvási Ildikó

Következik:

III. Párbeszéd Benke Zoltánnal
Egyiknek semmit – másiknak mindent!

Budapest – Vidék focimeccs

– A Népsport munkatársai az elmúlt szombaton vetették fel az ötletet, hogy a Romániában élők megsegítésére szervezzenek egy Budapest – Vidék labdarúgó-találkozót, amelyen az annyit bíráló játékosok és a szurkolók bizonyíthatják, hogy képesek tenni egy jó ügy érdekében.

A felhívás élénk visszhangot váltott ki, s a játékosok közül máris nagyon sokan jelentkeztek, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül pályára lépnek a nemes cél érdekében. Már eldőlt, hogy az összecsapást december 31-én, vasárnap 12 órakor az MTK-VM Hungária körüli stadionjában bonyolítják le. A kék-fehér klub teljesen ingyen bocsátja a létesítményt és a rendezőgárdát a szervezők rendelkezésére.

A kapitányi teendőket ellátására két egykori, sokszoros válogatott játékost, Hidegkuti Nándort (Budapest), illetve Szusza Ferencet (Vidék) kérték fel. A szakvezetők rendelkezésére a következő labdarúgók állnak:

Budapest: Brockhauser, Limperger, Kincses, Szijjártó, Sallai S., Híres, Lőrincz, Kardos, Kovács K., Bognár Gy., Birinyi.

Vidék: Kiss, P. Nagy, Lakatos, Koszta, Talapa, Gyimesi, Bognár Z., Kuttor, Bodnár, Turi, Lovász, Lehota, Márton, Megyeri, Turbék, Handel, Urbányi.

A keretek várhatóan tovább bővülnek, s pénteken már a végleges névsort közölhetik.

A mérkőzésre – amelynek játékvezetője az egykori sokszoros válogatott Buzás János lesz – belépőjegyet nem nyomtatnak, viszont a kapuknál kis ládákat helyeznek el, amelyekbe mindenki saját belátása szerint helyezhet el pénzüsséget. Az összecsapás teljes bevételéből kötszereket és élelmet vásárolnak a romániai rászorulóknak.

Kaposvári bravúr a röplabdabajnokságban

Már a dobogóra utazik a Kapos Volán

A pozsonyiak megérik a pénzüket

Mi tagadás a röplabdázás – noha világszerte teret hódít – hazánkban nem tartozik a legnépszerűbb sportágak közé. Kaposvár azonban kivételnek számít. Itt egy-egy NB I-es mérkőzésre rendre benépesül a sportcsarnok lelátója. Igaz, Somogyország fővárosa két olyan csapattal rendelkezik, amely a magyar röplabda élvonalában szerepel. A K. Vasas Izzó, mai nevén a Kaposvári Tungstrom a nők, a Kapos Volán a férfiak mezőnyében szerepel az NB I-ben. Az utóbbiak idén ősszel nem kis meglepetéssel szolgáltak. Az őszi évad végén a bajnoki táblázat első helyén várják a tavaszi folytatást.

– *Tán titokban a bajnoki cím elhódítására tör a férfitimezőny a csoportjának újonca? – kérdeztük Tárnai Zoltán szakosztályvezetőtől.*

– Szó sincs erről – szögezte le határozottan a hajdani játékosból lett szakvezető, aki a sportolók zömével együtt közlekedési dolgozó a Kapos Volán Vállalatnál. Egyébként a tabella csaloka. Kicsit szemfényvesztés is a mi őszi helyünk. A mögöttünk álló bajnok, a Csepel ugyanis ősszel egy mérkőzéssel kevesebbet játszott. Ha az elmaradt mérkőzést megnyeri, máris megelőz bennünket a táblázaton. Mi vezetők,

de játékosaink és vezető edzőnk Laszczik István egyaránt reálisan értékelünk. Nem téveszt meg bennünket a pillanatnyi pozíció. Egyébként, mint újoncok, a felsőházban valóban merész tervvel vágtunk neki a mostani bajnokságnak. Úgy terveztük, hogy legalább a hatodik helyet megszerezzük. Nem akarunk visszakerülni a „B” csoportba. Ez a terv menet közben az eredmények hatására úgy módosult, hogy közelebb kerülünk a dobogóhoz, vagy netán kapaszkodjunk is fel arra. No, nem a legmagasabb fokra.

– *A Kapos Volán is idegen tollakkal ékeskedik, hisz csehszlovákiai játékosokkal erősödött.*

– Dr. Pridal és Czifra Pozsonyból került hozzánk, elsősorban azért, mert a feljutás után feltétlenül erősíteniünk kellett. Kiderült, hogy itthonról nehezebb játékost kapni, mint külföldről. Drágábbak is az itthoniak. (Vajon így igaz ez, s ha igen miért? – A szerk.) Gondolom, mások is ezért járnak idegen „piacokon.”

A lényeg, hogy a két pozsonyi fiú valóban nagy nyeresége csapatunknak. Általában, s a részfeladatok kitűnő megoldásával javították a csapatmunkát. A ZTE-től hozzánk került Czotter úgyszintén. Persze nem csu-

pán ők hárman a siker kovácsai. Laszczik mester a szó igazi értelmében a csapatkapitányt, Horváth Pétert dicsérte, aki a külföldiekkel együtt remekül fogja össze a válogatottnál is számbavett Kántort és a többieket Gelencsért, Steiget, Garagityot, Károlyt, Szabót, Vidákot, Angyalt, Schmidtet, Buzást – vagyis az egész csapatot.

Már nem pihen a gárda, mert folytatta a bajnokság befejezése után is a töretlen munkát. Tudják hogy vannak gyengéik. Ilyen az adogatás-fogadás, hiányosság az ütőerő és a kombinatív játék terén is mutatkozik. Ezeket igyekeznek a minimálisra csökkenteni, hogy aztán februárban ott folytathassák, ahol most abbahagyták.

– Szeretnénk legalább negyedik lenni – mondta búcsúzóul a szakosztályvezető, akit – és ez így van jól – nem kápráztatott el az őszi siker. Nem is tagadta, hogy igazában a hazai mérkőzések megnyerését remélte. Némi szerencse is társult a Laszczik gárdához otthon és idegenben is, így például Újpesten a Tungstrom ellen, amikor először győzött le nagy ellenfelet a kis Kaposvár. A hozzáértők azonban nem csupán Fortunának tulajdonítják a Kapos Volán jelenlegi helyezését.

Kovács Sándor

Norvég téli olimpiai dilemma

Lillehammer – egyedül?

– Amikor több mint egy évvel ezelő a szövületi játékok idején Lillehammer elnyerte az 1994-es téli olimpia rendezésének jogát, a norvég városka lakói örömtáncot lejtettek az utcákon. Manapság, 1989 és 1990 fordulóján egyre kevesebb okuk van a boldogságra a lillehammerieknek. Az előkészületeket még jóformán meg sem kezdték – mindössze annyi történt, hogy az egyik közeli hegyen egy tisztást vágtak az erdőben a lesiklopályá részékként –, ám az olimpia becsült költségei az eredetihez képes majdnem megnégyszereződtek, már egymilliárd dollárnál tartanak. Ennek következtében a 22 ezres lélekszámú város polgárai elkeseredetten vitatkoznak arról, vajon szükségük van-e egyáltalán e téli sportparádára.

Sokan úgy vélik, hogy jelentős összegeket lehetne megtakarítani akkor, ha a már létező létesítményeket vennék igénybe – például a Holmenkollen sísáncot. A dolog egyetlen szépséghibája az, hogy a sánc Oslóban van, 180 kilométerre Lillehammertől. Annak a lehetősége is felmerült, hogy a százmillió dollár költséggel épülő, 1991-re elkészülő oslói Konferencia arénában tartsák a műkorcsolyázó és jégkorongviadalokat, csak hát ebben az esetben aligha beszélhetnének a rendezők lillehammeri olimpiáról, sokkal inkább oslóirol...

Audun Tron, Lillehammer polgármestere már a legrosszabbtól tart.

– Ha nem sikerül megvalósítani terveinket, vagyis összehozni egy va-

lóban lillehammeri téli olimpiát, akkor legjobb, ha felhagyunk az egészszel – mondta.

Eleonore Bjartveit norvég kulturális miniszter szerint a jelenlegi 6,7 milliárd koronás (egymilliárd dollár) költségvetés jócskán csökkenteni kell, közelebb hozni a 1987-ben elfogadott eredeti 1,8 milliárd koronás tervhez.

A kép persze nem olyan sötét, mint ahogy sokan látják. Lillehammer már most rendelkezik egy kis stadionnal, egy műlesikló pályával, megfelelő sífutó és női lesikló tereppel. A jégstadion, a bobpálya, a sísánc azonban még hiányzik, akárcsak a sajtóközpont és szállodai hely mintegy tízezer embernek. Ráadásul a környék úthálózata is jelentős felújításra szorul.

„Elment” a hokidoyen

Montralban hosszas betegség után elhunyt a kanadai Doug Harvey (65), akit az NHL, az észak-amerikai profi jégkorongliga egyik legjobb védőjátékosának tartanak mindmáig. A játékos 1947-től 21 évadon keresztül szerepelt az NHL-ben, pályafutása során jégre lépett a Montreal Canadiens-ben, a New York Rangers-ben, a Detroit Red Wings-ben, végül a St. Louis Blues-ban.

Túrák, tanfolyamok

A Budapesti Természetbarát Szövetség december 31-én ismét megrendezi a szilveszteri „csillagtúrát”. A résztvevők a Pilisszentkereszt melletti Klastrom-kútnál köszöntik az újévet, utána átgyalognak Dobogókőre. Találkozás 20.15 órakor a Batthyány téri HÉV-állomásnál.

A fővárosi bizottság január 15-én alapfokú vízitúrávezetői tanfolyamot indít. Feltételek: betöltött 18. év, rendszeres vízitúrázó múlt, úszó- és evezéstudás. A január 17-én kezdődő kéretpáros túrávezetői tanfolyamra a jelentkezés feltétele a betöltött 15. év.

Mindkét tanfolyamra december 31-ig lehet jelentkezni a bizottság Váci u. 62-64. szám alatti irodájában, vagy a 117-9466-os telefonszámon.

Hazai teniszrangslista

– A Magyar Teniszszövetség az UTORG (Közlekedés Építési Tervező Közös Vállalat) támogatásával és közreműködésével az idei hazai és nemzetközi eredmények alapján elkészítette számítógépes ranglistáját:

férfiak: 1. Noszály Sándor (Bp. Építők), 1/a. Lányi András (MTK-VM), 2. Markovits László (Vasas), 3. Köves Gábor (Bp. Spartacus), 4. Keresztes Krisztián (MTK-VM), 5. Hornok Miklós (BSE), 6. Oroszpataki Péter (Bp. Építők), 7. Gulyás István (Ú. Dózsa), 8. Vágó László (MTK-VM), 9. Fekete Rudolf (Ú. Dózsa), 10. Csépai Ferenc (MTK-VM).

nők: 1. Szikszay Réka (Bp. Spartacus), 1/a. Noszály Andrea (Klagenfurt), 2. Köves Nóra (Bp. Spartacus), 3. Csurgó Virág (Bp. Spartacus) 3/a. Homolya Antónia (Münster), 4. Schmitt Petra (Bp. Honvéd), 5. Schmitt Gréta (Bp. Honvéd), 6. Zsoldos Mária (Vasas), 6/a. Földényi Annamária (Zürich), 7. Kowaczics Rita (MTK-VM), 8. Turi Zsuzsa (MTK-VM), 9. Buza Lilla (Ú. Dózsa), 10. Kocsis Katalin (Vasas)

A betűvel jelzettek az előírtnál kevesebb hazai versenyen vettek részt.

Pólós menetrend

Az új évben zsúfolt program vár a klubokra és a férfiválogatottakra. Dr. Konrád János szövetségi kapitány már január második hetében edzőtáborba viszi az új keret tagjait. A Magyar Kupa küzdelmei a legjobb 16 között – amikor már az OB I-es csapatok is bekapcsolódnak – február 17-én folytatódnak, a döntőre a tervek szerint március 15-én kerül sor. Márciusban Magyarországon a sovjet válogatottal gyakorol együtt dr. Konrád János csapata, 7-én televíziós mérkőzés is lesz. Áprilisban Izraelbe utazik a válogatott, ahol a húsvéti tornán a 40 ezer dollár értékű Gyémántlabda-trófeáért küzdenek a résztvevők.

A bajnokság tavaszi szezonja is február második felében rajtol, a rájátszás – amelyben ezúttal is négy csapat vesz

részt – utolsó mérkőzésére június 3-án, illetve, ha harmadik találkozóra is szükség van, június 6-án kerül sor. Nem sokkal a bajnoki zárás után egyhetes hazai edzőtáborozás következik az ausztrál válogatottal, majd június 21. és 24. között az Egervin Kupán szállnak vízbe a játékosok. A nyár csúcseménye a Seattle-ben július 20. és 29. között sorra kerülő Jóakarati Versenyek lesz, rendkívül megtisztelő, hogy azt megelőzően Los Angelesben az amerikai válogatottal közös egyhetes felkészülésen vehet részt a magyar csapat. Ősszel a budapesti Tungram Kupa (november 20–25.) a fénypont, s az 1991 januárjában, Perthben esedékes világbajnokság előtti főpróbát a december 6. és 9. közötti belgrádi torna jelenti.

Karatékák Szekszárdon

Mától Szekszárdon rendezik az első Ippon Kupa országos gyermek karate versenyt. A városi úttörőház diák sportköre karate szakosztályának szervezésében rendezett országos találkozóra nagy volt az előzetes érdeklődés. Győrből, Gyuláról, Szőlőkről, Kiskunhalasról jelezték, hogy résztvevői lesznek a kétnapos bemutató és versenysorozatnak, mellettük több budapesti klub is elküldte jelentkezését.

Ma edzőtábor-szerű felkészülések lesznek, délután pedig elméleti felkészültségükről adnak számot a kis karatékák.

Az igazi megméretés a minősítésekért folyó küzdelem holnap reggel kilenc órákor kezdődik három versenyszámban. Kata, azaz formagyakorlat, Kihon-ippón Kumite, vagyis kötött formájú küzdelem és Jiju Kumite, tehát szabad küzdelem lesz a nap programjában. A versenyben a nyolctól tizennégy éves korú gyerekek vesznek részt. A minősítő versenyek mellett látványos bemutatók színesítik a programot. Részt vesz a találkozón Zsolt Péter feketeöves mester, az ismert karate szakíró is.

F. J.

Totónyeremények

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság tájékoztatása szerint a Totó 51. játékhetére 7 710 945 darab szelvény érkezett be.

A nyeremények:

13 plusz egy találatos szelvény 20 darab, nyereményük egyenként 273 107 forint,
13 találatos szelvény 53 darab, nyereményük egyenként 123 206 forint,

12 találatos szelvény 1 967 darab, nyereményük egyenként 3 048 forint,

11 találatos szelvény 22 365 darab, nyereményük egyenként 268 forint,

10 találatos szelvény 147 054 darab, nyereményük egyenként 61 forint.

A között adatok nem véglegesek, a szelvények ellenőrzése még tart.

„Fáni” aranyérmei

Magyarországon 17 évvel ezelőtt Győrött rendezték meg az első női öttusa versenyt. Egy évvel korábban született meg a sportág jelenlegi hazai legjobbjá, akit már a nemzetközi porondon is fényes csillagként emlegetnek.

Kovács Irén, mert hiszen róla van szó, a GYAÉV versenyzője, egykoron tehetséges úszóként indult. A RABA ETO-ban utánpótlás szinten jó eredményeket ért el, olyannyira, hogy el is csábították a BVSC-be. Ennek ellenére úgy tűnt, elveszik a magyar sport számára, a befejezés gondolatával is foglalkozott. Aztán visszatért Győrbe. Magyar Vilmos, a pentatlon megszálottja, akkortájt kezdte újraéleszteni a női öttusát. Elsősorban volt úszókat

nyert meg a sportágnak, például Tulokot, Kovács Irént, Heiliget. Így 1985-ben Győrött alakult ki az öttusa egyik fellelegvára.

Fáni, mert mindenki így becézi Irént, elsősorban a technikai számokban gyengélkedett. Ismeretlen volt számára a lovaglás, a lövészet, a vívás. Szorgalmával azonban legyőzött minden akadályt: 16 évesen már magyar bajnokságot nyert. Ithon összesen ötször állhatott a dobogó legfelső fokára. Az idei év a nemzetközi mezőnyben is nagyszerű sikereket hozott Fáninak. A modenai Európa-bajnokságon két ezüstéremmel gazdagodott. A bécsi helyi világbajnokságon szerzett második helyével a magyar női öttusasporthoz első érmét szerezte. Novem-

berben Milánóban rendezték az első junior világbajnokságot, amely Kovács Irénnek örökre emlékezetes maradt. Egyéniben és csapatban is az élen végzett az aranyos Fáni. Jól szerepelt a budapesti öttusa világrandevűn, és sokak szerint ez még csak a kezdet.

Irén nagyon fiatalnak számít a nemzetközi porondon, a vetélytársak többsége 5–6 évvel idősebb nála. A szakemberek szerint szép jövő előtt áll, bizonyosan már 1990-ben újabb címmel, érmeikkel növeli tekintélyét. Annál is inkább, hiszen ebben az esztendőben hazai környezetben versenyezhet, ugyanis Győrött rendezik meg a junior világbajnokságot.

Papp Győző

Röptében

– A Magyar Röplabda Szövetség telexet küldött a román szövetségnek, amelyben meghívta a felnőtt férfi és női válogatottat egyhetes magyarországi edzőtáborozásra. Erről Sinka László, az MRSZ főtitkára tájékoztatta az MTI sportszerkesztőjét. Mint mondta, ezzel is kezdeményezni szeretnék a két és fél éve megszakadt magyar–román röplabdás kapcsolatok visszaállítását. Emellett felkérték minden magyar röplabdás szakosztályt, hogy fogadjanak csapatokat Romániából, illetve vegyenek részt ottani tornákon.

Meccs lesz, de prémium?

– Fellelegezhetnek az Építők női kézilabda bajnoksapatának játékosai, vezetői: a klub vezetése nem kis nehézségek árán összeszedett 300 ezer forintot, hogy biztosítsa az együttes szereplését a BEK nyolcaddöntőjében (január 14. és 21.) a lengyel AZC Wroclaw ellen.

– Ez az összeg csak arra elegendő, hogy a következő két mérkőzés költségeit fedezzük – nyilatkozta Kovács Sándorné, az Építők SC gazdasági elnökhelyettese. – A pénz nagyobb részét az első, a hazai találkozó viszi el, ugyanis csak az izraeli bírók repülőjegyére, szállásköltségére, ellátására és napidíjára 150 ezer forintnál többet kell fordítanunk. S ott van még a kiadás oldalon a nemzetközi szövetség ellenőrének, valamint a wroclawiaknak a vendéglátása. Ezzel szemben a kinti összeczapást megússzuk 70 ezer forintból, ennyibe kerülnek a vonatjegyek Lengyelországba és vissza Budapestre. Arra azonban már nem marad, hogy a csapatnak a továbbjutásért befizert prémiumot is kifizessük.

Bízhat-e a kézilabda szakosztály újabb anyagi támogatásban?

– Szponzorok egyelőre nem jelentkeztek, így a 300 ezret is saját keretükből teremtették elő. Egyébként január 5-én a klub elnöksége ülést tart, s azon a tanácskozáson az első napirendi pont éppen a szakosztály jövője lesz. Ugyanakkor még mindig bíznak abban, akadnak cégek, amelyek érdekesnek találják kézilabdásainkat arra, hogy ha nem is túl jelentős összeggel, de támogassák őket – zárta szavait Kovács Sándorné.

A meglepett győztesek

La Gazzetta dello Sport: Lewis és Navratilova

Minden, magára valamennyit is adó nagy sportlap megejtette a maga év sportolója választását. A legnagyobb olasz sportújság, a milánói La Gazzetta dello Sport az 1980-as évtized legjobb sportolóját választotta meg nemzetközi szavazás alapján.

A férfiaknál – akárcsak a másik olasz újság, a Tuttosport körkérdésén – az amerikai atléta Carl Lewis lett az első, a nőknél pedig – ugyanúgy, ahogy az AP szavazásán – Martina Navratilova amerikai teniszezőnő. A választás eredményének élcsoportja:

férfiak:

1. Carl Lewis 31,5 pont
2. Diego Maradona (argentín, labdarúgó) 21,5
3. Wayne Gretzky (kanadai, jégkorongozó) 11
4. Mike Tyson (amerikai, ökölvívó) 9
5. Ivan Lendl (csehszlovák, teniszező) 5

nők:

1. Martina Navratilova 29
2. Steffi Graf (nyugatnémet, teniszező) és Marita Koch (keletnémet, atléta) 24-24

4. Kristin Otto (keletnémet, úszó) 11

– Nagyon boldog vagyok, hogy olyan „ászokat” elztem meg, mint Maradona vagy mint Gretzky – nyilatkozta Lewis. – Egyvalamiben mégis jócskán lemaradtam tőlük, ez pedig a dollármilliók.

– Megmondom őszintén, meglepett az eredmény, igazán kellemes karácsonyi ajándék ez az első hely – így Navratilova. – Valaki azonban nagyon fog hiányozni a pályáról, s nemcsak nekem: Chris Evert, a régi harcostárs, aki az idény végén visszavonult.

Hódmezővásárhelyen:

Átfutnak 1990-be

– Kialakulóban a mezőny Hódmezővásárhelyen a szilveszter éjszakai futógálára. Amint a szervezők elmondták, az előzetes nevezéseket december 22-én lezárták, de többen kérték, hogy ezt hosszabbítsák meg. Nos, a szervezők válasza nem késett, eszerint a futás napjáig, pontosabban a rajt pillanatáig is elfogadnak nevezéseket, változatlanul az ifjúsági ház címén, levélben, személyesen vagy telefonon. Cím: 6800

Hódmezővásárhely, Zrínyi u. 1. Telefon: 62/41-907.

*

Immár hagyományos Hódmezővásárhelyen az Alföldi Porcelángyár Erzsébeti úti sportszarnokában, hogy az év utolsó napjaiban teremlabdarúgó-tornát rendeznek és mezbe bújnak egykori vidéki kiválóságok. Ebben az évben az Oév Kupára szombaton kerül sor, délelőtt 9 órától.

MTK-segély Romániának

Az MTK-VM SK vezetése úgy döntött, hogy a klubnak befizetett tagdíjából ötvenezer forinttal hozzájárul a romániai lakosság megsegítéséhez. Egyúttal érinkezésbe lép azokkal a romániai sportegyesületekkel, amelyekkel régebben rendszeres sportkapcsolata volt, és megvizsgálja, hogy a viszony normalizálódása után milyen segítséget tud sporttevékenységükhöz nyújtani.

Köszöntjük

KAMILLA

nevű olvasóinkat.

A latin Camillus rövidüléséből származott a Kamill, ritkán használt férfinév. Jelentése: nemesi születésű fiúgyermek, aki az áldozatoknál szolgált. Erdekes, hogy rokon nevét, a Kamillót is tartalmazza a Magyar utónévkönyv, női megfelelőjének azonban egyetlen sort sem szán. Pedig vélhetően gyakrabban adják a lánygyermeknek, és semmivel sem kevésbé arisztokrátikus a jelentése, mint az ellenkező nemnél. Sőt, annival több, hogy az illatos gyógynövényt is eszünkbe juttatja.

Ez egyébként aprószentek napja a római Sigillariák, a gyermekek megörvendtetésének napja, amikor is általános ajándékozás volt szokásban. A gyermekeket bábukkal ajándékozták meg. Bolondoztak, tréfálkoztak, öregek, fiatalok vesszővel csapkodták egymást, egészséget, termékenységet osztottak egymásnak. A népi kalendárium szerint egészségvarázsló napként tartották ezt a dátumot. Baranyában gyerekek kéredeztek be a házakba és a következő verset mondták el: „Ódorics, odorics, / Egészséges légy, / Beteg ne légy, / Apádnak, anyádnak szót fogadj, / Ahova küldenek, szaladj!

Nap kél: 7.32 órakor
nyugszik: 16.00 órakor

Hold kél: 8.06 órakor
nyugszik: 16.04 órakor

Köd, hó

Csak néha csökken a felhőzet. Erősen párás, többfelé tartóan ködös idő lesz, helyenként zúzmarával. Szórványos hószállingózás, ködszitalás várható. A keleti, délkeleti szél néha kissé megélel. A várható legalacsonyabb hőmérséklet -3, -8 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön fagyponthoz közel alakul.

Ólomszép jövő?

Csurgói töprengések egy akkumulátorfeldolgozóról

Mint ismeretes, a helyi közvélemény ellenállása miatt meghiúsult az Ipari Minisztériumnak az az elképzelése, hogy Gyöngyösorszi szomszédságába telepítse az ország első akkumulátorfeldolgozó üzemét. Hiába volt a szakemberek minden érve az üzem biztonságos, a környezetet „alig szennyező” volta mellett, a gyöngyösorsziak féltették szülőföldjüket, úgy gondolván: minden benne van a Mátra lejtőin termő borokban, az ólom igazán nem hiányzik belőle...

Nem vártott magára sokáig az újabb tipp: épüljön az üzem az ország átellenes pontján, a Somogy megyei Csurgón.

Itt azonban – okulva a fiaskóból – úgy döntöttek az illetékesek, jó előre kikérkik a derék belső-somogyiak véleményét.

A helyi tanács vb úgy határozott, hogy legelőször háromfordulós falugyűlést tart

SZÁVAI KALENDÁRIUM

Géza | December 28.: Kamilla



Kérdőjel

Kísérletezik vele a szakács, ha neves:
Vízbe dobja, s várja: tea lesz vagy leves?!

Postarablás harisnyaálarcban

Egy hete, néhány perccel délután 2 óra előtt, különös látogatója volt a Tatabányai 8. Sz. Postahivatalnak. Nem a megkésett Mikulás, nem is a korai Jézuska tett látogatást, hanem egy igencsak nemkívánt személy tette „tisztelét”. Mint megtudtuk, egy meglehetősen ideges, agresszív, magas termetű, fején női harisnyanadrágból készült álarcú, egy hamisítatlan, igazi rabló. Idegességét minden bizonyítással a közlő karácsony és a várható összeg nagysága befolyásolta, mert, mint utóbb kiderült, a bűnüldözőket már régóta is közelebbről ismeri. Egyik kezében kés, a másikban pisztoly. Ember legyen a talpán, aki az adott szituációban azonnal felismerte volna, hogy az csak riasztó... A lövés a mennyezet felé, majd a kiszolgáló pultot átugorva az egyik megrémült postásnőt késével könnyebben megsebesítette. Időt nem hagyva, a meglepetéstől és félelemtől dermedt nők szemé láttára, felmarkolt több mint kétszáz ezer forintot és ugyanúgy távozott, mint ahogy érkezett.

A forró nyomos akcióbrigád – Komocsár Márton rendőr főhadnagy ve-

A Pénzügyminisztérium szerdán módosította a kedvezményes kamatozású lakáskölcsönök egyösszegű visszafizetése esetén járó törlesztési kedvezménnyel kapcsolatos december 22-i közleményét: a kedvezmény mértéke december 24-től változott volna 45 százalékról 25 százalékra, a módosítás szerint viszont csak december 29-től. Az időpont azért változott, mert a Magyar Közlönynek az a száma, amely a kedvezmény új mértékéről szóló jogszabályt tartalmazza, később jelenik meg, márpedig a jogszabály kibirdetésének napján, az a közlő megjelenésekor lép hatályba.

Igy a kedvezményes (maximum 3,5 százalékos) kamatozású lakás-

kölcsönök egyösszegű visszafizetése esetén a korábbi rendelkezések alapján járó 45 százalékos törlesztési kedvezmény azokat a kölcsönadókat illeti meg, akik legkésőbb 1989. december 28-án a törlesztés összegét az OTP-fiókknál, a takarékszövetkezeteknél, vagy a postahivatalokban befizetik, illetve visszafizetési szándékukat az OTP-fiókknál vagy takarékszövetkezeteknél szóban vagy írásban hitelt érdemlően bejelentik és előjegyzetik. 1989. december 29-étől az Országgyűlés decemberi ülészakán a lakásgazdálkodással kapcsolatban elfogadott jogszabályok szerint az egyösszegű visszafizetés esetén járó törlesztési kedvezmény összege 25 százalék.

zetésével – a riasztás után azonnal a rabló nyomába eredt. Az összehangolt munkát rövid időn belül siker koronázta. A postahivataltól mintegy 2 km-re lévő VOLAN-telep közelében, a bokrok közé bújva megtalálták és elfogták Siroki László többszörösen büntetett előéletű személyt. Siroki korábban már lakott Tatabányán, így tevékenysége célirányos volt, és ismételten munkát adott a Komárom megyei bűnüldözőknek. Elfogásakor az elrablott pénz teljes egészében megtalálták a nála lévő reklámszatyorban. Az említett postahivatalt idén – sajnos – már másodszor rabolták ki. Az összefüggéseket a rendőrség vizsgálja, ugyanis augusztusban szintén fegyveresen, hasonló módon követték el a pénzrablást. Siroki több más bűncselekmény elkövetésével is gyanúsítható, ezért a Komárom megyei rendőrök munkájába a fővárosi nyomozók is bekapcsolódtak. A vizsgálat lezártaig Siroki a Komárom Megyei Rendőr-főkapitányság „vendégszereteté” élvezi.

Berg Endre

Az újságosnál

Négyen-ötven várunk újságra a győri sétálóutca egyik pavilonjánál. Az elől álló fiatalember valamilyen irodalmi lapot kér, amit az árus hosszan keres. A sorban többen méltatlankodnak a lassú kiszolgálás miatt. Különösen a mögöttem álló idős hölgy. Nyomdafestéket nem tűrő hangnemben szól előre, sürgetve az árust és a fiatalembert, aki végül újság nélkül távozik.

Ekkor tör csak ki az igazi ribillió. „Ennyi ideig feltartott és nem vesz semmit” – méltatlankodik a hölgy, sehogy sem értve, hogy a fiú nem kapta meg, amit kért.

Közben lassan sorra kerülünk. Kedvenc lapomat a Dátumot megvásárolva hallom, hogy a hölgy két lottót kér, aztán a méltatlankodást. – Hol a fenébe lehet a pénztárcám?

Segítünk neki kipakolni a szatyrot, de a pénztárca nincs ott. Végül előkerül. A zsebében volt.

A sorban többen elnézően mosolyognak.

L. S.

– Téjé –

(folytatás a 4. oldalról)

valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetőleg melyek a valós tények (helyreigazítás)."

Helyreigazításra tehát csak valótlan, vagy valóságot hamis színben feltüntető tényállítások közlése esetében kerülhet sor és csak akkor, ha jogsértést a sajtóközlemény valósítja meg, és a közlemény valakinek a személyére vonatkozik. A bíróságnak azt kellett vizsgálni, hogy a sérelmes közlemények mely tényállításai valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetve melyek a valós tények. 1. A sajtóközlemény szerint Simon Győzőné Mindum Melinda régi munkahelyre azért tért vissza, mert erre édesanyja és felperes biztatták. Annak ellenére, hogy munkáját legjobb tudása szerint, lelkiismeretesen végezte, a főnökség utasítására a megbízott Plesz Mátyás művezető kezdeményezte a felmondást. A felmondó levelet felperes írta alá. Ezzel szemben a valóság az, hogy Simon Győzőné Mindum Melinda kérte, hogy vegyék vissza régi munkahelyére, a telepvezető felperes ezt ellenőrizte. Azt követően járult hozzá, hogy a megbízott művezető, Plesz Mátyás mint új belépőért felelősséget vállal Mindum Melindáért. A tanuvalomások egyértelműen bizonyítják, hogy a felmondásra azért került sor, mert Simon Győzőné Mindum Melinda munkahelyéről több esetben a munkaidő teljes kitöltése és engedély nélkül távozott, mulasztásaira utólag kért igazolást, feletteseivel szemben meg nem engedhető hangnemben beszélt. A munkaviszony felmondását nem a felperes, hanem nevezett felettesei kezdeményezték. A fentiekben kifejtettük figyelemmel felperes tehát joggal kérte a kifogásolt közlemény helyreigazítását. 2. Ugyancsak valótlan azon tényállítás, hogy Simon Sándor rokona felperesnek, s úgy csábították el régi munkahelyéről. A szövődésben dolgozó alkalmazottakat a felperes gyakran áthívta magához dolgozni, így Simon Sándor is munkaidőben készítette el a felperes főliásátrát, de munkaidő után is igényt tartott munkájára. Felperes a távozó dolgozók után telefonálgat. A cikk valótlan tényállítást tartalmaz, mert bizonyított, hogy Simon Sándor felperessel rokoni kapcsolatban nincs, saját kérése alapján nyert felvételt a telepre, egyetlen alkalommal segített mintegy fél órát munkaidőben a vihar által megbontott főliásatór javításában. Munkaidő után a felperes szabadidejére igényt nem tartott. Simon Sándor ellen munkaviszonnyal kapcsolatos vétkes kötelezettség-szegés miatt fegyelmi eljárás indult, ezért Simon Sándor új munkahelyet keresett, s a vállalat igazgatója hozzájárult, hogy áthelyezéssel kerüljön új munkahelyére.

3. Alapos a helyreigazítási kérelem Csoboth Zoltánnal kapcsolatban is, mert a tényállítás részben valótlan, részben valós tényeket hamis színben tüntet fel. A peradatok alapján valótlan az az állítás, hogy a felperes Csoboth Zoltánt nem a végzettségének megfelelő munkakörben dolgoztatta. Csoboth Zoltánt az általa is aláírt munkaszerződésnek megfelelő telep-karbantartó munkában foglalkoztatták. Az elvégzendő munkát felettesei és nem a felperes jelölte ki részére. A felperes által is elismert valós tény, hogy Csoboth Zoltán a felperes különélő házastársának tulajdonát képező deszki ház építésénél segített. Valósághü tájékoztatáshoz azonban annak közlése is hozzátartozik, hogy Csoboth Zoltán a felajánlott munkadíjat nem fogadta el, „visszasegítésre” tartott igényt, s felperes e kötelezettségének eleget tett. A deszki ház építési munkájának befejezése és Csoboth Zoltán 1988. augusztus hó 15. napján benyújtott – nem indokolt – felmondása között okozati összefüggés nincs.

4. A magát megnevezni nem kívánó, volt telepi párttitkára való hivatkozás a telep üzemrendészére vonatkozik, mivel a telepi párttitkár az újságíróknak nem nyilatkozott, jelenleg is a Pécsi Fonó és Szövőipari Vállalat Szászvári Telepének dolgozója. A telep üzemrendésze a közöltekkel ellentétben családi problémái miatt munkaidő kedvezményt kapott a felperestől, nevezettnek azonban igazolatlan hiányzásai voltak, ezért áthelyezés fegyelmi büntetéssel sújtották. Rövid idő után munkaviszonyát maga szüntette meg kilépéssel. Az pedig nem bizonyított, tehát valótlan tényállítás, hogy felperes igyekszik a másik fél bizalmába beférkőzni, felhasználja saját céljaira, aztán ha már nincs szüksége rá, leépíti a barátságot, valamint az utóbbi időben tendenciává vált, hogy a vezetők – még a legjobban dolgozókat is – munkanélküliséggel fenyegetik. Különösen akkor, ha jogos sérelmekért szót emelnek. A sajtó helyreigazítás intézményének rendeltetése a valósághü tájékoztatás, a sajtó-közleménnyel érintett fél reális társadalmi értékelésének biztosítása. A felperes tevékenységével kapcsolatban nem bizonyított, hogy a dolgozókat fenyegeti, hogy saját céljaira használja fel, hogy a távozó dolgozók után telefonálgat. Felperes igazgatójának véleménye, hogy a felperes, bár kemény vezető, de korrekt a magatartása, nehéz helyzetben indította be a telepet és a legjobb eredményeket hozza. Miután alperes a kifogásolt tényállítások valóságát nem bizonyította, a megyei bíróság a felperes keresetének helytadott. A felperes kérte annak helyreigazítását is, hogy a Pécsi Fonó- és Szövőipari Vállalat Mázaszászvári Telepén munkaügyi osztály nincs. A megyei bíróság figyelemmel a PK. 12. sz. állásfoglalására a helyreigazítási kérelmet evonatkozásban alaptalannak találta, mert a felperes személyiségének megítélése szempontjából közömbös ez a pontatlanság, lényegtelen tévedés. Miután a felperes pernyertesnek tekintendő, ezért alperes köteles a rendelkező részben meghatározott perköltséget megfizetni. (Pp. 78.§. (1) bekezdés).

Szekszárd, 1989. évi november hó 22. napján

Reitemér Dr. Galambos Erzsébet sk.
A tanács elnöke az aláírásban akadályozott Kőrösi Károlyné és Dr. Kolombusz Lászlóné népi ülnökök helyett is.

A kiadmány hitelül: irodaigazgató h.

APRÓHIRDETÉS

Egyedülálló idős személyvel eltartási szerződést kötnek, havi járadékot fizetnek, balatoni, budapesti házért, lakásért. „Nyugodt időskor” 7081 Simontornya, Pf.: 35.

„PALOTA Kőműves, Javító és Karbantartó Gmk vállalja kémények belső szigetelését, béléscső felszerelését közületeknek és magánzemélyeknek egyaránt, Budapesten és vidéken. Levélcím: 1043 Bp., Bán Tibor u. 11. Telefon: 189-6816.”

Szálkán, kb. 60-80 m²-es helyiség, víz, villany (3 fázis) és fűtési lehetőséggel hasznosításra kiadó. Érdeklődni: Várfy, Szálka, Kossuth u. 71/A, vagy a (74) 16-382-es telefonon.

Szekszárd belvárosában családi házban külön bejáratú összkomfortos (gázfűtéses) kétszobás lakrész januártól kiadó. Érdeklődni este hat óra után a 13-072-es telefonszámon lehet.

Szekszárd, Ságvári u. 8. szám alatt kétszintes, 4 szobás lakás eladó. A szennyvíz és a víz rendezetlen. Barta Bertalané.

Eladó Velence mellett generációs családi ház. Panzióknak is alkalmas. Összkomfortos, központi fűtéses, adómentes. 3 éve

épült. Cím: Pálkásné, 2490 Pusztaszabolcs, Jókai út 12.

Nyolcéves AVIA új motorral eladó: Szekszárd, Tartsay út, Halbolt. Telefon: (74) 11-600.

Négy és fél éves, jó állapotban lévő Zastava eladó. Tolna, Damjanich u. 1. Telefon: 40-789.

Antikóra-javítót keresek. Telefon: (74) 11-600.

Hat hízó eladó, januári vágásra előjegyezhető, ugyanitt Trabant Combi eladó. Vass Sándor, Várdomb, Római utca 12.

Nemesesincsilák felszereléssel, táphomokbiztosítással, legelőnyösebb kedvezménytel tenyésztőnél eladók, előjegyezhető. Élő állat vagy prémvisszavásárlás megoldott. Ugyanott többszörös győztes szülőktől doberman és hasky (szibériai szánhúzó) kiskutyák. Érdeklődni: Várfy, Szálka, Kossuth u. 71/A, vagy (74) 16-382-es telefonon.

Achtung Madels! Schwabe sucht Schwabin bis 30 Jahre alt für eine Gemeinsame leben. „Pécs” jeligére a kiadóba.

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

Kedves KERESZTSZÜLŐK, keresztelési fogadalmuk betartásában segít az



fizessenek elő a lapra KERESZTGYERMEKEIK számára, hogy azok könnyebben mondhassanak az

életre **IGENT!**

Előfizetési díj egy évre 600 forint
fél évre 300 forint

A lap előfizethető a Hírlapkézbesítő Postahivataloknál, a Posta hírlapüzleteiben, vagy közvetlenül

a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámon

AZ IGEN ELŐFIZETÉS LELKIAJÁNDÉK

DÁTUM

Bölcsek csöve

Kevés szimpatikusabb kijelentést ismerek annál, amikor azt mondják: ezt én jobban tudtam – volna. Talán ebben áll az önbizalom nagy titka, ez jelzi, hogy kétlábon járó félisten, meg nem értett zseni, elnyomott tehetség, kopottan is fényes elme él közöttünk. Lehet, hogy egyedül vagyok vele, de egyre inkább az az érzésem, mind többen és többen lesznek, vagy akik már eddig is voltak, jóval hangosabbak, mint annak előtte.

Am nem lennének azok, akik, ha birtokukban lenne a címbe ugyan nem említett, de belőle áthalló fogalom: a bölcsek köve, a mindenre megoldást, gyógyírt adó, gyors és felhőilen gazdasággal kecsegtető csodaszor. Helyette csak a bölcsek csöve jutott nekik: beszélőkéjük, amit koptatnak is szorgalmasan, önkritikátlan öntudattal. Elmondják, hogy mennyivel különbek – lennének, kifejezik, mennyivel többet érnek – saját maguk szerint, s persze, mennyire nem értik meg őket. Szédületes terveik, nagyralátó elképzeléseik szokott tulajdonsága az is, hogy ők előre megmondták – természetesen, kizárólag utólag.

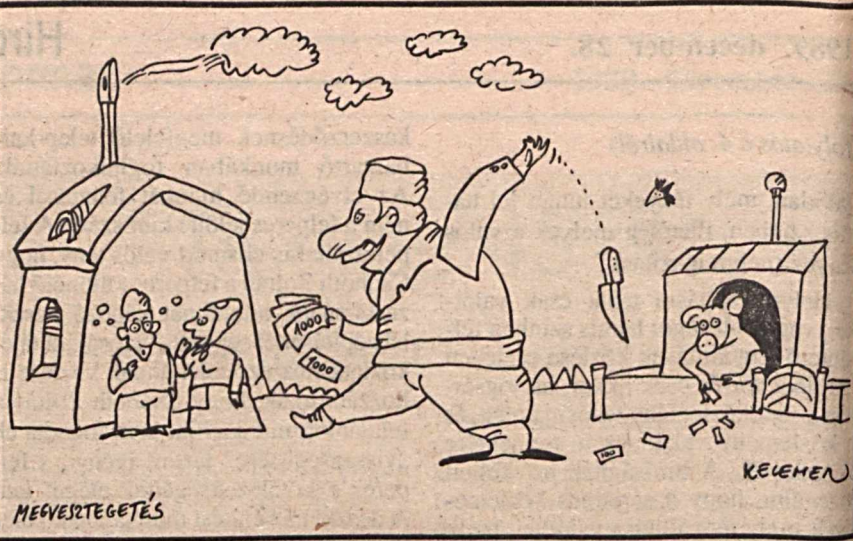
Nem kívánom, hogy helyes mérlegeléssel egyszer beduguljon a bölcsek csöve, mert kuncogatóan jó érzés azt tudni: mindig lesz nálunk okosabb, intelligensebb és főleg bölcsebb. S ennek nem az az oka, hogy ezek az emberek többet és jobban tesznek, fáradnak hangyamód, gondolkodnak Einsteinként, de hogy. A titok nem ez, hanem az a bizonyos szócse, a volna, a feltételes mód hatnája és hetnéje. Ez mindig ott volt, van és lesz, amikor megnyílik a bölcsek csöve – és folyik a szöveg...

#

Dubcek Szaharov-díja

Alexander Dubceknek ítélte oda az Európai Parlament az idei Szaharov-díjat, amelyet azon személyiségeknek adományozzák, akik rendkívüli érdemeket szereznek az emberi jogok védelmében. Crespo, az Európai Parlament elnöke levélben értesítette Dubcket, és reméli, hogy januárban személyesen veszi át a kitüntetését a '68-as prágai tavasz vezetője.

A Szabad Román Televízió szerda esti egyenes adásának vendége volt Szűts Pál, bukaresti magyar nagykövet, aki tolmácsolta népünk jókívánásait és szövegezték, hogy Magyarország az utóbbi másfél-két évben mintegy 30 ezer romániai menekültet fogadott be. Kiemelte annak jelentőségét, hogy a magyar kormány az elsők között ismerte el a román nép és Románia egyedüli törvényes képviselőjeként a Nemzeti Megmentési Frontot. A nagykövet bejelentette: Horn Gyula külügyminiszter kész arra, hogy a közeli napokban Bukarestbe utazzon.



MEGVESTEGETÉS

KELEMEN

Újévi üzenet

Az 1989-es év történelmi és korszakalkotó jelentőségű volt. Ez az esztendő a kiszélesedő békemozgalom jelképévé vált – többek között ezt tartalmazza de Cuellar ENSZ-főtitkár újévi üzenete, amely hangsúlyozza, hogy még mindig nem rendeződött több válság: néhány regionális konfliktus még megoldásra vár, az emberi jogokat nem tartják mindenhol megfelelően tiszteletben. A súlyos gazdasági különbségek továbbra is megvannak, a természetet visszafordíthatatlan károsodások fenyegetik.

– Ilescu és Petre Roman miniszterelnök szerdán fogadta Bukarestben a Szovjetunió nagykövét. A diplomata átadta Gorbacsov és Rizskov üzenetét. Gorbacsov arról biztosította Ilescut, hogy a román nép a megújulás, a romániai demokratikus rend teljes megteremtése útján mindig számíthat a szovjet nép és a szovjet vezetés támogatására.

Egy nap Romániáért

A Magyar Hírlap újságírói Alapítvány felhívással fordul minden munkahelyi kollektívához, valamennyi rendszeres keresettel rendelkező magyar állampolgárhoz: ajánljuk fel egy-napi keresetünket Románia népeinek megsegítésére. Az „Egy nap Romániáért” akció adományait február 20-ig kérjük az OTP 512-26036-9 számú csekkszámlájára befizetni. A Magyar Hírlap szerkesztősége a lapban folyamatosan közzéteszi a folyószámla állását, az akció eredményét.

Valutaárfolyam

Érvényben: 1989. december 28-tól 29-ig

pénznem	vétel	eladási
	100 egységre forintban	
angol font	9864,71	10 474,89
ausztrál dollár	4828,44	5127,10
belga frank	170,14	180,66
dán korona	919,99	976,89
finn márka	1501,43	1594,31
francia frank	1047,17	1111,95
görög drachma a/b	38,64	41,02
holland forint	3168,72	3364,72
ír font	9422,25	10 005,07
japán yen (1000)	426,54	452,92
kanadai dollár	5221,39	5544,37
kuvaiti dinár	20 641,50	21 918,30
norvég korona	922,68	979,76
NSZK márka	3578,83	3800,21
olasz líra (1000)	47,77	50,73
osztrák schilling	508,09	539,51
portugál escudo	40,54	43,04
spanyol peseta	55,42	58,84
svájci frank	3943,95	4187,91
svéd korona	976,60	1037,00
USA dollár	6050,03	6424,25
ECU (Közös Piac)	7240,34	7688,20
Jugoszláv dinárcsekk (1000)	5,04	
a/ a vásárolható legmagasabb bankjegycímlet: 1000-es		
b/ bankközi és vállalati elszámolásoknál alkalmazható árfolyam:		
görög drachma	39,79	39,87
jugoszláv dinárcsekk (1000)	5,19	-

A Securitate esélyei

Mire képezték ki a Securitatét, milyen fegyverekkel rendelkeznek tagjai – erről kérdezték Kőszegvári Tibor ezredes. A Securitate egységeit főképpen a fontos állami és pártvezetők és objektumok védelmére képezték ki. A kiválasztásban az állóképesség és az egyéni elszántság volt a fő szempont és Ceausescuhoz való feltétlen hűség. Fegyverzetük, felszereltségük is lényegesen jobb, mint a hadsereg alakulataié. A Securitate tagjai a városi harc körülményei között számbeli fölény ellensúlyozására is képesek és jó helyismerettel is rendelkeznek. Külön szervezeti egységet jelentenek a terrorista-ellenes kiképzésben részesített alegységek, amelyek összesen 2000 főből állhatnak. Ez a Securitate legszívósabb embereiből áll, a szervezeten belül is különlegesen kiképzettnek számítanak, és a lehető legmodernebb fegyverzetű és felszereléssel rendelkeznek, amelyeket kitűnően tudnak alkalmazni a gerillaharc során. Megtanították őket arra is, hogy nehéz körülmények között, hosszú ideig harcoljanak, akár alegységeiktől elzárva, kis csoportokban is.

Számítani lehet arra, hogy megkísérlik a városokból való kitérését. Ez a harcok elhúzódnását eredményezheti, ha azonban a román hadsereg kezére jutnának az ellátó raktárak, az a harcok jelentős lerövidítését eredményezhetné. A Securitate számára talán az egyetlen menekülési lehetőséget a Fekete-tenger jelenti, ez azonban csak kevésbé valószínű. Nagyon sok függ most attól, hogy Ceausescu halála miképpen hatott az alegységek parancsnokaira, és azok hogyan ítélik meg csoportjaik helyzetét – mondta Kőszegvári Tibor ezredes.

Újabb japán ösztöndíj

A japán nemzetközi együttműködési ügynökség (JICA) 100–100 magyar és lengyel mérnököt és menedzsert fogad a jövő évben. A magánvállalatok anyagi támogatásával nyújtott ösztöndíjak kiegészítik a kormány erre a célra elkülönített keretét. Környezetvédelmi mérnököket és menedzsereket fogadnak majd és a vállalatvezetési ismeretekeken kívül tudományos és műszaki téren is továbbképezik a magyar és lengyel szakembereket. Ez az első eset, hogy a JICA a két országnak ilyen segítséget nyújt.

Holnapi számunkban olvashatják, miért nevezik börtönnek a kisterenyei nevelőotthont

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Tötös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szédes és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215–96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864–9170.